Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 2 июль 1970 йил, пайшанба ◆ № 153 (14.619). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ТОЖИК ПАХТАКОРЛАРИ ҲУЗУРИДА

ДУШАНБА, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан телефон орқали олинди). Ўзбекистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари бугун бу ерга келдилар. Улар тожик деҳқонлари пахтадан юқори ҳосил етиштириш юзасидан қабул қилган мажбуриятини қандай бажараётганини 10 кун мобайнида текширишдан ўтказадилар.

Бригадага Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари А. Уркинбоев бошчилик қилмоқда. Бригада составида Шеробод район партия комитетининг секретари Б. Алибеков, Қашқадарё область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Т. Жабборов, Бўка районидаги Охунбобоев номли колхоз бош агрономи М. Халилов, Фарғона область Киров районидаги Киров номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи А. Маҳмудов ва бошқа ўртоқлар бор.

Бригада аъзолари группаларга бўлиниб, Вахш, Кўлоб, Ҳисор, Ленинобод группа районларига жўнаб кетди.

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

ҲИНДИСТОНЛИК МЕҲМОН

30 июнда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов Деҳлидан Москвага бора туриб Тошкентда тўхтаган Ҳиндистон авиацияси бош маршали П. Ч. Лаъл ва унинг ҳамроҳларини қабул қилди. Меҳмон Р. Қурбоновга ва бутун ўзбек халқига Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди хонимнинг энг яхши тилакларини топширди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Ҳиндистон авиация бош маршали П. Ч. Лаъл шу куни Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишди. Лаъл Баҳодир Шастрининг хотираси билан боғлиқ жойларни зиёрат қилди. (ЎзТАГ).

САМИМИЯТ ВА ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

30 июнда Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Бирлашган Араб Республикаси Президенти ва Бош министри, Араб Социалистик Иттифоқининг Раиси Жамол Абдил Носир ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. (ТАСС).

ВИЗИТ ТУГАЛЛАНДИ

Югославия Социалистик Федератив Республикаси иттифоқ ижроия вечасининг раиси Митя Рибичич 30 июнда Москвадан ватанига жўнаб кетди. Социалистик Югославия ҳукуматининг бошлиғи 24 июндан бери расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлган эди. Олий меҳмон ва унга ҳамроҳ бўлиб келган бошқа давлат арбоблари Москвадан ташқари Ленинград билан Таллинда ҳам бўлдилар.

ЮСФР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Митя Рибичични ва унинг ҳамроҳларини СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР министрлари Б. П. Бугаев ва А. А. Громико ҳамда бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Совет кишиси ўз социалистик жамиятининг ҳайратомуз, сира унутилмас воқеалари билан фахрланиб, Ленин юбилейи йили муваффақиятларидан мамнун бўлиб, жасур совет фазокорлари эса бутун жаҳонни тенгсиз парвози ила қойил қолдирган тарихий кезларда еттинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессияси бўлиб ўтди. Дарҳақиқат, шу кунларимизнинг мазмуни қиёссиз улуғ, маъноси кенгдир.

Сессия муҳокама этган масалалар республикамиз сиёсий, иқтисодий, маънавий ҳаётида ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга бўлиб, у қабул қилган Қонунлар, қарорлар меҳнаткашлар манфаатларини ёрқин ифодалаб беради, уларнинг ўз ҳуқуқ ва бурчларини амалда қандай қўлланиш йўлларини янада равшанроқ акс эттиради, янги кишини тарбиялаш, камол топтириш, айни вақтда жамият қонун-қоидаларини бузган шахсларни жазолаш ва қайта тарбиялаш учун зарур бўлган шарт-шароитларни белгилаб беради.

Докладларда ва сўзга чиққан депутатларнинг нутқларида ҳар бир масаланинг моҳияти, қилинган ишларнинг самаралари, амалга оширилган чора ва тадбирларнинг натижалари, Ленин юбилейи туфайли оммада жўш урган ташаббус, ғайрат ва шижоатнинг, умумхалқ мусобақасининг янги мавжлари, тўлқинлари, халқ хўжалиги ва маданиятни янада юксалтиришнинг истиқболлари конкрет мисоллар, далиллар асосида жуда равшан баён этиб берилди, объектив ёки субъектив сабабларга кўра ҳал этилмай қолган ишлар аниқ кўрсатилди, юз бериб келаётган нуқсонлар ва камчиликлар қаттиқ танқид қилинди. Шунингдек, айрим министрликлар, бошқармалар, муассаса ва ташкилотлар адресларига ҳақли эътирозлар қилинди ва кўпгина таклиф, тавсиялар айтилди. Буларнинг ҳаммаси халқ элчилари — депутатларнинг ўз устларига юклатилган юксак мажбуриятларни чуқур ҳис этиб, халқ ишончини қадрлаб, республикамиз иқтисодий ва маданий ҳаёти билан боғлиқ бўлган ҳар бир масалани умумдавлат нуқтаи назаридан туриб қатъий ва принципиал ҳал этишларининг равшан далилидир.

Республикада халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришнинг аҳволи ва уларни янада кўпроқ ишлаб чиқариш чоралари тўғрисидаги масала сессия қатнашчиларининг актив иштирокида муҳокама қилинди. Маълумки, кейинги йилларда совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш соҳасида катта тадбирлар амалга оширилди. Партия XXIII съездининг бу масала юзасидан белгилаб берган асосий иқтисодий вазифалари муваффақият билан ҳал этилмоқда. Шу фактни зўр қониқиш билан қайд этиш мумкин: агарда 1965 йилда республикада 1 миллиард 413 миллион сўмлик халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқарилган бўлса, бу йил 1 миллиард 850 миллион сўмликка яқин ёки 30 процент кўпроқ ишлаб чиқарилади. Тўқимачилик, трикотаж, пойафзал, тикувчилик, ёғ, консерва, сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш айниқса тез ортиб бормоқда.

Истеъмол буюмлари етказиб бераётган саноатнинг янги тармоқлари жадал суръатлар билан қурилмоқда. Агар 1961—1965 йилларда атиги иккита тикувчилик фабрикаси ишга туширилган бўлса, 1966—1969 йилларда 8 та йирик корхона, шу жумладан, Наманагандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинати, Самарқанддаги плашч тикув фабрикаси, Андижондаги трикотаж фабрикаси, Фарғона пойафзал фабрикаси ва бошқа саноат корхоналари ишга туширилди. Маҳаллий саноатимиз ҳам аҳолига хизмат кўрсатишнинг муҳим манбаларидан бирига айланмоқда, маиший корхоналарнинг янги тармоқлари шаҳарлар билан бир қаторда қишлоқ жойларда ҳам кенг илдиз отмоқда. Бир қанча шаҳар ва районларда ихтисослаштирилган ательелар ишлаб турибди. Мебель саноатини ривожлантириш кўлами ҳам ўсмоқда, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва уларни кенгайтириш соҳасида талай ишлар қилинмоқда.

Аммо, шу нарсани чуқур англамоқ керакки, меҳнаткашлар даромадларининг тўхтовсиз ўсиб, турмуш даражалари юксала борган сари уларнинг истеъмол товарларига бўлган талаб ва эҳтиёжлари ҳам ниҳоятда ортиб бормоқда. Бас, шундай экан, бу соҳада ҳали кўп иш қилишга тўғри келади. Афсуски, бу борада кўпгина нуқсонлар мавжуд. Чирчиқ, Янгийўл шаҳарларида, Мирзачўл, Шуманай, Конимех, Гагарин, Оқдарё, Бўз районларида ҳозиргача маҳаллий саноат корхоналарининг вужудга келтирилмаганлигини, 1969 йилда республикамизда ишга туширилиши лозим бўлган шу хилдаги 10 та янги корхонадан фақат 3 таси ишга туширилганлигини, Бухоро, Чирчиқ пойафзал, Хива, Қарши тикувчилик фабрикаларида ҳали ҳам сифатсиз, брак маҳсулотлар чиқарилаётганлигини, фақатгина Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги бўйича топширилган товарларнинг 35 процентдан кўпроғи сифатсиз бўлганлигини, кўпгина районлар, айниқса қишлоқларда маданий-маиший корхоналарнинг ниҳоятда сусткашлик билан қурилаётганлигини қандай баҳолаш керак.

Партия ва совет ташкилотлари ана шу ва шунга ўхшаш нуқсонларни қатъиян битиришлари, аҳоли эҳтиёжлари учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни тўкис-тугал етказиб бериш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилишлари, меҳнаткашларга сифатсиз, яроқсиз товарларни тақдим этиш сингари ҳолларга кескин барҳам беришлари, истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун мавжуд ички имкониятларни, резерв ва хом ашё манбаларини ишга солишда чинакам ташкилотчилик қилишлари керак. Тоҳи, 1971—1975 йилларга мўлжалланаётган план топшириқлари, чунончи, ип газлама ишлаб чиқаришни 200-210 миллион квадрат метрга, шойи газлама ишлаб чиқаришни тахминан 2,4 бараварга, ички ва сиртқи трикотажни 25-30 процентга, кийим-кечакни 70-80 процентга, чарм пойафзални 1,5 бараварга, маданий-маиший ва рўзғор буюмларини 2 бараварга, шу жумладан мебель ишлаб чиқаришни 2,4 бараварга ва ниҳоят чинни идишлар ишлаб чиқаришни 5-6 бараварга кўпайтира олайлик.

Тарихни яратувчи халқ ўз ижодиётининг маҳсули сифатида жуда кўп ноёб, гўзал ва нозик, архитектура жиҳатдан ниҳоятда жозибали муҳташам қасрлар, нақшкор, жилоли мадрасалар, саройлар барпо этди. Халқ маданий меросининг кўзгуси, маскани бўлган Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарларидаги ёдгорликлар инсон заковати, инсон санъати, инсон таланти ва қобилиятининг ажойиб дурдоналаридирки, булар кишиларга ҳузур, ғурур, фахр бағишлайди, одамларга эстетик завқ-шавқ беради. Қанчадан-қанча йиллар, умрлар, асрларнинг шоҳиди бўлган бу ёдгорликлар қайси авлод, қайси даврга мансуб бўлмасин, улар халқнинг, замонамизнинг энг муқаддас мулки, қимматбаҳо хазинасидир.

Республика Олий Советининг «Маданият ёдгорликларини сақлаш тўғрисида»ги қонунини амалга оширишда қилинган ва қилинаётган ишлар айниқса диққатга сазовордир. Ҳозир 351 та ёдгорлик давлат муҳофазасида турибди. Урушдан кейинги йилларда бу соҳага 11 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди. Олий Совет сессияси шу масала ҳақида қарор қабул қилди ва давлат органларини, жамоат ташкилотларини ва барча меҳнаткашларни моддий-маданий ёдгорликларни сақлаш, ўрганиш ва пропаганда қилишда актив қатнашишга чақирди.

Сессия 1969 йилги Ўзбекистон ССР Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги, ахлоқ тузатиш меҳнат Кодекси лойиҳаси ҳақидаги, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Регламенти тўғрисидаги масалаларни кенг муҳокама этди ва бу масалалар юзасидан тегишли Қарорлар, Қонунлар қабул қилди ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлади. Сессия қабул этган қарорларнинг моҳиятини кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтириш ва пропаганда қилиш — идеология ходимларимизнинг, матбуот, радио, телевидение органларининг муҳим вазифасидир.

Ҳозир республикамизда ғалла ўрим-йиғими, ғўза парвариши, сабзавот, мева етиштириш ва тайёрлаш, чорвачилик учун ем-хашак жамғариш қизғин бормоқда. Республикамиз партия, совет ташкилотларининг, ишчилар, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларимизнинг муҳим вазифаси Ленин юбилейи йилида зиммага олинган мажбуриятларни барча соҳалар бўйича муваффақиятли бажаришдан, халқ хўжалиги ва маданиятимизни янада равнақ топтиришдан иборатдир.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

- Мусобақадош дўстларимизнинг маслаҳатларини ҳамма жойда тўла амалга оширайлик
- *Ғўза парваришини бутун чоралар билан кучайтирайлик*
- Ғўзаларни озиқлантириш, суғориш, культивация қилиш графикларининг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлайлик
- Ишда сифатга алоҳида эътибор берайлик.

Қари билганни пари билмас, дейди доно халқимиз. Буни Янгийўл районидаги «Москва» колхозининг тиниб-тинчимас, қалби ҳамиша навқирон отахонларидан Асадулла ота Иноятов, Араббой ота Ҳатамбоев ва Абдураҳмон ота Отахонов каби нуроний мўйсафидлари амалда исботлашяпти. Уларнинг ҳар бири колхозни елкасида опичлаб катта қилган, бадавлат хўжаликка меҳнати синггaн. Лекин қалбларидаги ёшлик ўти ҳамон жўш урмоқда. Улар янги ўзлаштирилган 12 гектар ерда икки йилдан бери деҳқончилик қилишмоқда. Отахонларга қарашли пайкаллардаги ғўзалар хўжаликда энг баравжи ҳисобланади. Бу йил гектаридан 32 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган.

А. Тўраев фотоси.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК УЧУН

ЎРТОҚ М. РИБИЧИЧНИНГ СССРГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Совет — Югославия қўшма баёнотида айтиладики, Югославия Социалистик Федератив Республикаси иттифоқ ижроия вечесининг Раиси ўртоқ М. Рибичич Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан келиб, 24 июндан 30 июнга қадар СССРда турди. Уни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний қабул қилди. М. Рибичич Москвада бўлган вақтида СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан музокаралар олиб борди.

М. Рибичич ва ҳамроҳлари Москвадан ташқари Ленинград ва Таллинни ҳам бориб кўришди. Социалистик Югославиянинг вакиллари ҳамма жойда самимият билан дўстона кутиб олинди.

СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикасининг раҳбар арбоблари ўртасида бўлиб ўтган учрашувлар ва суҳбатлар чоғида иккала давлат ўртасидаги муносабатларнинг аҳволи ва бу муносабатларни янада ривожлантириш истиқболлари тўғрисида, уларнинг сиёсий, иқтисодий, маданий, илмий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликлари тўғрисида, шунингдек халқаро актуал проблемалар устида фикрлашиб олинди.

Икки томоннинг муносабатларига доир масалалар муҳокама қилинаётган чоғда бу муносабатларнинг ривожланишига ижобий баҳо берилди, 1955 йилги Белград Декларациясининг ва биргаликда қабул қилинган бошқа ҳужжатларнинг принципларига, яъни суверенитет ва территориал бутунликни ҳурматлаш, тенг ҳуқуқлилик, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик ва бир-бирини ҳурматлаш принципларига асосланган ҳамкорликни, ҳамжиҳатликни ва дўстлик муносабатларини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш мақсадида ҳар иккала томон бундан буён ҳам куч-ғайрат сарфлашга интилаётганлиги изҳор қилинди. Ҳар иккала томон шундай фикрга келишдики, СССР ва Югославиянинг жамоат, илмий ва бошқа ташкилотлари ўртасидаги турли поғоналарда сиёсий алоқаларни ва фикрлашишни давом эттириш ва ривожлантириш, шунингдек ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш, улар ўртасида ҳамжиҳатликни, ишончни яхшилашга ва дўстликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Улар иккала мамлакат ўртасида муайян масалаларга қарашлардаги баъзи тафовутлар нормал ва дўстона муносабатларнинг ривожланишига тўсқинлик қилмаслиги лозим, деган фикрни изҳор этишди.

Музокаралар давомида ҳар иккала томон икки мамлакат ўртасида ўзаро фойдали, иқтисодий ҳамкорликнинг кенгайтирилиши ва ривожлантирилишидан манфаатдор эканлиги изҳор қилинди. Кейинги беш йил ичида товар обороти ўсиб борганлиги қайд қилинди. Шу муносабат билан товар оборотининг 1970 йил учун келишиб олинган ҳажмини реализация қилиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Буни реализация қилиш икки мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқнинг янада ўсиши учун тағин ҳам кенгроқ негиз яратиб берган бўлур эди.

Томонлар муштарак манфаатлар ва имкониятларга мувофиқ икки ўртада савдо-сотиқни тағин ҳам анча кенгайтиришга интилиб, 1971 — 1975 йилларга мўлжалланган янги беш йиллик савдо битимини ишлаб чиқиш йўлида ўзаро куч-ғайрат сарфлаш кераклигини уқтириб ўтдилар.

Ҳар иккала томон ишлаб чиқариш кооперацияси ҳамда саноатда ихтисослаштириш ва ҳар иккала томонни қизиқтирадиган объектларни пул билан таъминлаш соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш мақсадида янги чора ва тадбирлар кўриш зарур деган фикрга келишди.

Ҳукуматларнинг бошлиқлари илмий-техникавий, маданий ва бошқа хил ҳамкорликни кенгайтириш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Музокаралар чоғида халқаро проблемаларга катта эътибор берилди. Музокараларнинг қатнашчилари тобора мураккаблашиб бораётган ҳозирги халқаро вазиятда реакция ва агрессия кучларига зарба бериш, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг принципларини, тинч-тотув яшаш принципларини изчиллик билан амалга ошириш мақсадида тинчликсевар барча демократик ва прогрессив кучларни янада активлаштириш зарур, деб ҳисоблайдилар. Улар тинчлик ва ялпи халқаро хавфсизлик учун, барча низоли масалаларни тинч воситалар билан ҳал этиш учун курашни, империализмга ҳамда эски ва янги мустамлакачиликнинг барча турларига қарши курашни кучайтириш зарурлигини ҳам уқтириб ўтдилар.

Музокараларда Европа ҳамкорлиги ва хавфсизлиги масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Томонлар кескинликни янада юмшатиш, Европада тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида тенг ҳуқуқли ва кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантириш мақсадида таъсирли чоралар кўриш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Европа давлатлари ўртасида икки томонлама алоқалар ва музокаралар бўлиб туришининг фойдали эканлиги қайд этилди, бундай алоқа ва музокаралар улар ўртасида ишонч ўсиб бораётганлигидан далолат беради. Томонлар Европада вужудга келган реалликни тан олиш асосида Германия Федератив Республикаси билан муносабатларни яхшилашга ўзларининг катта аҳамият бераётганликларини уқтириб ўтдилар.

Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тинч-тотув яшаш принциплари асосида нормал ва тенг ҳуқуқли муносабатлар ўрнатилиши Европада ҳамкорликни янада ривожлантириш ва тинчликни мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга бўлур эди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масаласига бағишлаб Европадаги барча мамлакатлар, шунингдек АҚШ ва Канада ҳам иштирок қилиши мумкин бўлган Умумевропа кенгашини чақириш Европада тинчликни мустаҳкамлашга ва ҳамкорликни ривожлантиришга ёрдам берган бўлур эди, деб уқтириб ўтилди. Томонлар, бундай кенгаш ўтказиш Европанинг актуал проблемаларини ҳал қилиш, ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш йўлида қўйилган фойдали қадам бўлур эди, Европа қитъасида самарали хавфсизлик системасини вужудга келтиришга ёрдам берган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар.

Европанинг бетараф ва қўшилмаган мамлакатлари ҳам Европааро мана шундай муносабатларнинг ривожланишига фойдали ҳисса қўшишлари мумкин, деган ишонч билдирилди.

Томонлар, Умумевропа кенгашига тайёргарликни амалий негизда ўтказиш учун ҳозирги вақтда қулай шароит вужудга келмоқда, деган хулосага келишди. Совет Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси бу йўлда куч-ғайрат сарфлашни давом эттираверадилар.

Исроил араб территорияларини ҳануз оккупация қилиб турганлиги, араб мамлакатларига қарши агрессив ҳаракатлар қилаётганлиги, шунингдек Хавфсизлик Кенгашининг резолюциясини бажаришдан бош тортаётганлиги сабабли Яқин Шарқдаги аҳволнинг ёмонлашиш хавфи ўсиб бораётганлиги музокаралар чоғида кўрсатиб ўтилди. Оккупация қилиб олинган араб территорияларининг ҳаммасидан Исроил қўшинларини кечиктирмай олиб чиқиб кетиш ва Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги резолюциясини тўла равишда амалга ошириш асосида аҳволни сиёсий ҳал этиш йўлларини қидириш мақсадида тағин ҳам активроқ ҳаракат қилиш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Жанубий Вьетнамда Америка агрессияси давом этаётганлиги, бу агрессия Камбоджага ёйилганлиги, шунингдек Лаосда уруш операциялари кенгайиб бораётганлиги сабабли томонлар ўзларининг ғоят ташвишланаётганликларини изҳор қилдилар. Улар АҚШ ва иттифоқчиларининг қуролли кучларининг Жанубий Вьетнам, Камбоджа ва Лаос территорияларидан кечиктирмай ва ҳеч сўзсиз олиб чиқиб кетиш зарурлигини қайд қилдилар, бу қўшинларни олиб чиқиб кетиш Ҳинди-Хитойдаги можарони Женева битимлари асосида тинч ҳал қилишнинг муҳим шарти эканлигини, шундай қилинганидагина жаҳоннинг шу қисмидаги халқлар ўз тақдирларини эркин ва мустақил равишда ҳал эта олишлари мумкинлигини қайд қилдилар.

Музокара қатнашчилари Жанубий Вьетнам халқларининг курашини ҳамда Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукуматининг шу мақсадларни амалга ошириш йўлида сарфлаётган куч ва ғайратини Вьетнам, Камбоджа ва Лаос халқларининг ватанпарвар кучлари можарони сиёсий бартараф қилиш учун асос бўлади деб таклиф қилган одилона принциплари ва талабларини бирдамлик билан тўла равишда қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этдилар. Томонлар ўз эркинлиги ва мустақиллиги учун курашаётган қаҳрамон Вьетнам халқига, бутун Ҳинди-Хитой халқларига мумкин бўлган барча ёрдам ва мададни бундан буён ҳам бериб туражакларини айтдилар.

Совет Иттифоқи ва Югославия Социалистик Федератив Республикаси тинчлик ва хавфсизликни сақлаш, тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш воситаси бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотини мустаҳкамлашнинг аҳамияти катта эканлигини уқтириб ўтдилар.

СССР ва Югославия Социалистик Федератив Республикасининг раҳбар арбоблари ўртоқ М. Рибичичнинг визити ва сидқидиллик, дўстлик вазиятида олиб борилган фикрлашувлар Совет — Югославия муносабатларини янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга ёрдам беришига ишонч билдирдилар. (ТАСС).

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ЯШНАЁТГАН НИҲОЛЛАР

Июль — ғўза парваришида ҳал қилувчи ой. Буни қалбдан ҳис қилган Косон районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари ғўза парваришини ҳар қачонгидан авж олдириб юбордилар. Айниқса, Худоёр Эшимов, Сайфулла Мардонов, Эшполвон Хўжаёров ўртоқлар бошлиқ пахтачилик бригадаларида июль қуёшидан нур эмиб, деҳқонлар қўлидан парвариш топган ғўзалар барқ уриб ўсмоқда.

Мазкур бригадаларда ғўзаларни мириқтириб суғоришга алоҳида эътибор берилмоқда. Улар даласидаги ниҳоллар иккинчи марта суғорилмоқда.

М. ХОЛМУРОДОВ.

ҒЎЗАЛАР УЧ СУВ ИЧДИ

Оқдарё районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Зубай Искандаров бошлиқ бригадаси аъзолари 170 гектар майдонда мўл ҳосил тўплаш учун бел боғлаганлар. Шу кунга қадар ниҳоллар узунасига тўрт марта, кўндалангига эса уч марта культивациядан чиқарилди. Энг қувончлиси шундаки, бригада миришкорлари ғўзаларни сувга қондириб, шарбатга тўйдириб, меҳр билан парвариш қилмоқдалар.

Ҳозирга қадар барча пайкаллардаги ғўзалар уч марта қониб сув ичди.

Р. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

ПЕШҚАДАМ БРИГАДАЛАРДА

Юбилей йилида гектаридан 41-42 центнер «оқ олтин» етиштирамиз!

Гурлан районидаги Киров номли колхознинг Эрмат Жуманов ва Каримбой Йўлдошев ўртоқлар бошлиқ пешқадам бригадаларининг азамат пахтакорлари ана шундай юксак аҳд билан меҳнат қилишмоқда. Улар даласидаги ниҳоллар гуркираб ривожланиб, мўл ҳосилдан дарак бермоқда. Ғўзалар ўз вақтида озиқлантирилиб кеча-кундуз суғорилмоқда.

Ҳ. ИЛҲОМОВ.

1 ИЮЛЬ — ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИ

Республика областларида ғалла ўрим-йиғими ва дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

1-стун — бир кунда ўрилган майдон (гектар ҳисобида); 2-стун — мавсум бошидан буён (гектар ҳисобида); 3-стун — планнинг бажарилиш проценти, 4-стун — бир кунда тайёрланган дон (тонна ҳисобида). 5-стун — мавсум бошидан буён (тонна ҳисобида), 6-стун планнинг бажарилиш проценти.

	1	2	3	4	5	6
Андижон	1198	8700	100,0	55	125	—
Фарғона	105	3824	78.0	141	240	—
Сирдарё	3821	141943	77,4	587	41800	101,9
Қашқадарё	6078	104282	71,2	1625	55909	116,4
Самарқанд	13114	246645	66,6	4874	45284	78.1
Наманган	156	6647	65.2	22	337	—
Сурхондарё	898	35527	58,1	433	8030	100,4
Бухоро	360	5845	54,1	—	835	—
Тошкент	3101	43323	47,0	666	6299	57,3
Республика бўйича:	28831	696736	67,7	8403	158359	95,7

СОВЕТ—АРАБ ДЎСТЛИГИ АБАДИЙ

ЖАМОЛ АБДИЛ НОСИР ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

30 июнда СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати Бирлашган Араб Республикаси Президенти Жамол Абдил Носир шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда олий меҳмонлар билан бирга Араб Социалистик иттифоқи олий ижроия комитетининг аъзоси Али Сабрий, Бирлашган Араб Республикасининг ташқи ишлар министри Маҳмуд Риад, ҳарбий министр генерал Муҳаммад Фавзий, Бирлашган Араб Республикасининг бошқа давлат арбоблари ҳам бўлишди.

Совет томонидан зиёфатда Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, Б. Н. Пономарев ва бошқа ўртоқлар бўлдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида Н. В. Подгорний ва Жамол Абдил Носир нутқ сўзладилар.

Н .В. Подгорний Президент Жамол Абдил Носирга мурожаат қилиб деди:

— Азиз дўстимиз, Сиз, Жамол Абдил Носирни ҳамда Бирлашган Араб Республикасининг Сиз билан бирга келган давлат ва сиёсий арбобларини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан чин кўнгилдан табриклашга ижозат бергайсиз. Сизларни биз Совет Иттифоқи билан мустаҳкам дўст бўлиб, ҳамкорлик қилаётган мамлакатнинг вакиллари деб, миллий мустақиллик ва эркинлик учун империалистик агрессияга қарши мардонавор курашаётган халқнинг вакиллари деб табрикламоқдамиз.

Ҳозирги вақтда Бирлашган Араб Республикасининг халқи империализм ва реакция кучларига қарши олиб борилаётган курашнинг актив участкаларидан бирида турибди. Яқин Шарқда империализм қилаётган агрессия яккаланган ҳодиса эмас. Бу агрессия эркинлик, тинчлик ва тараққиётга интилаётган халқлар ҳаракатини тўхтатиб қолмоқ учун империалистлар томонидан қилинаётган уриниш занжиридаги ҳалқаларнинг бири.

Худди шу мақсадни кўзлаб империалистлар Вьетнам ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатларнинг халқларига қарши қонли уруш бошлаб юбордилар, Латин Америкасидаги давлатларнинг ишларига аралашмоқдалар, Африкада жанжал чиқармоқдалар. Европа қитъасида хавфсизликни таъминлашга қаршилик кўрсатмоқдалар. Улар НАТО ва бошқа агрессив блокларнинг фаолиятини активлаштирмоқдалар. Жаҳоннинг кўпгина районларида қурол ўқталмоқдалар, сиёсий-иқтисодий тазйиқ қилиш методларини кенг қўлламоқдалар, қонли мафкуравий қўпорувчилик чораларини кўрмоқдалар ва бошқа хил қўпорувчилик ишларини қилмоқдалар.

Бироқ, социалистик ва бошқа тараққийпарвар давлатлар, тинчлик ва халқаро хавфсизлик шароитида эркин ва мустақил ривожланиш учун курашаётган халқлар ва барча кучлар империализмнинг мана шу барча ҳаракатларига тобора кўпроқ ва қатъий зарба бермоқдалар.

Совет Иттифоқи Яқин Шарқ можаросини Хавфсизлик Кенгашининг ҳаммага маълум резолюциясини бажариш асосида ҳамда шу райондаги барча халқларнинг қонуний ҳуқуқларини ва манфаатларини ҳисобга олиб, бартараф қилишни ўзининг дўстлари билан бирга қатъий ва изчил равишда талаб этмоқда. Исроил экстремистлари араб территорияларини ҳануз оккупация қилиб турган бўлсалар ҳам, экспанция ва ҳарбий тазйиқ сиёсатини ўтказиб, можарони бартараф қилишни орқага сураётган бўлсалар ҳам, аммо ҳақиқат улар томонида эмас, вақт улар фойдасига хизмат қилаётгани йўқ.

Бу можаро одилона равишда сиёсий бартараф қилинишига, бу районда тинчлик қарор топишига аминмиз. Бунга Бирлашган Араб Республикасининг ва бошқа араб давлатларининг мустаҳкамланиб бораётган иқтисодий ва мудофаа қудрати, уларнинг ички аҳволи тобора муқимлашаётганлиги гаровдир. Бунга — араб мамлакатлари ва халқларининг бирлиги ўсиб бораётганлиги, империалистлар агрессияси билан курашда улар биргалашиб ҳаракат қилаётганлиги гаровдир. Бунга — Совет Иттифоқи, социалистик давлатлар, жаҳоннинг барча тараққийпарвар кучлари араб мамлакатларига ва халқларига бераётган ёрдам ва ҳар томонлама мадад гаровдир.

Совет Иттифоқи халқлари халқ манфаатларини кўзлаб социал ва иқтисодий ўзгаришларни амалга ошираётган Бирлашган Араб Республикасининг тараққиёт сари бораётганлигини зўр эътибор ва хайрихоҳлик билан кузатиб турибдилар. Бирлашган Араб Республикасининг халқи ўз олдида турган вазифаларни ҳал қилишига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. Империалистлар ва халқаро сионист доиралар ҳар қанча найранг ва иғвогарликлар қилсалар ҳам Бирлашган Араб Республикасининг халқи бу вазифаларни албатта бажаради.

Мана шу катта ва қийин ишда мушкулликлар бор ва эҳтимолки, бундан буён ҳам бўлаверади, албатта.

Лекин мушкулликларни енгиш мумкин, империалистлар ва малайларининг ҳужумларини даф қилиш мумкин, аммо бунинг учун ривожланишнинг тўғри йўли танлаб олинган бўлиши керак, душманларга нисбатан ҳар доим хушёр бўлиб туриш керак, кураш ва меҳнатда самимий ва ишончли дўстларга таянмоқ керак, бунинг учун ҳукумат билан халқ бир ёқадан бош чиқариши керак. Бирлашган Араб Республикасининг халқига ва унинг раҳбарларига ўзлари танлаб олган йўлда янги катта ютуқларга эришишларини астойдил тилаймиз.

Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун, адолатли ва мустаҳкам тинчликка эришмоқ учун араб мамлакатлари олиб бораётган курашга Совет Иттифоқи бундан бўён ҳам ёрдам бераверади. Биз сиёсий, иқтисодий, маданий ва бошқа соҳаларда СССР билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида кенг тенг ҳуқуқли, ўзаро манфаатли ҳамкорликни бундан буён ҳам ривожлантира берамиз, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Араб Социалистик иттифоқи ўртасидаги алоқаларни кенгайтира берамиз.

Давлатларимиз ва халқларимиз ўртасида вужудга келган дўстлик муносабатларидан мамнун эканлигимизни изҳор қилмоқ учун ҳамма асослар бор. Бу муносабатлар социализм мамлакатлари билан миллий озодлик ҳаракати кучлари ўртасидаги ҳамкорликнинг мустаҳкамлигини ва самарали эканлигини яққол кўрсатувчи яна бир далилдир.

Бирлашган Араб Республикаси Президентининг Совет Иттифоқига ташрифи, ҳар иккала томонни қизиқтираётган масалалар хусусида олиб борилган музокаралар дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамлаш ишига хизмат қилишига, Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш учун араб халқлари олиб бораётган курашнинг муваффақият қозониши ҳамда Яқин Шарқда адолатли мустаҳкам тинчликка эришишга ёрдам беришига ишонамиз.

Бу эса, ҳеч шубҳасиз, ўз навбатида жаҳондаги умумий вазиятга ижобий таъсир ўтказган бўлур эди, кескинликни юмшатишга ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ёрдам берган бўлур эди.

Жамол Абдил Носир ўз нутқида бундай деди:

— Москвага қилган визитимизнинг дастлабки онлариданоқ бизни чулғаб олган гўзал ҳиссиётларнинг ҳаммаси учун самимий ва чуқур ташаккуримизни изҳор этишга ижозат бергайсиз. Азиз биродарлар! Сизларнинг ҳаракатингиз туфайли бизнинг бу учрашувимиз араб—совет дўстлигининг ўзига хос байрамига айланди.

Халқлар ва давлатлар ўртасидаги яхши муносабатларнинг юксак намунаси бўлган бундай ижобий ва ибрат бўларли дўстликни, воқеалар ва тарихнинг ривожланишига қандай таъсир ўтказиши мумкинлигини кўрсатувчи намуна бўлган бу дўстликни юксак даражада қадрлаймиз.

Араб—Совет дўстлиги бизнинг халқларимиз учун муваққат бир нарса эмас. Бу дўстлик шундай доимий омил бўлиб қолдики, эркинлик ва тинчлик йўлида олиб бораётган курашга ҳамиша ўз таъсирини ўтказиб келади. Бу дўстликни ҳар иккала томон олиб бораётган кураш проблемаларини чуқур тушунишдан келиб чиқаётган ўзаро ишонч мустаҳкамламоқда.

Совет Иттифоқи раҳбарлари ва халқи бу дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлашда ўйнаган катта ролга таҳсин айтмоқчиман. Араб миллатининг ҳозирги босқичдаги кураши дуч келган энг мураккаб ва хатарли шароитда бизнинг курашимизни қатъият билан қўллаб-қувватладингиз, сизларнинг позициянгиз мана шунинг ўзида жуда яққол намоён бўлди. Барча тараққийпарвар ва тинчлик ишига содиқ халқларнинг мададига суяниб араб халқлари олиб бораётган мана шу кураш жараёнида империализмга қарши ҳозирги вақтда энг шиддатли жанг бўлиб турибди. Жазаваси тутиб, ақлини йўқотган империализм қуллик ва эксплуатацияга қарши қўзғалган халқларнинг тарихий ривожланишини ва ҳаракатини тўхтатиб қола оламан деб ҳар қанча уринса ҳам аммо, бунинг уддасидан чиқа олмайди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тузилган ва унинг Устави қабул қилинган куннинг 25 йиллигини ўтган ҳафта бутун дунё нишонлади. Бугунги куннинг Яқин Шарқдаги воқеаларини кузатар эканмиз, биз бу ерда ҳеч бир нарса ўзгармаган деб қайд қилишимиз мумкин. Нацизм тор-мор келтирилганлиги натижасида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти вужудга келди. Нацизмнинг ўзи қурол кучи билан ҳаракат қилаётган империализм ва ирқчиликдан бошқа нарса эмас.

Бизнинг районимизда янги нацизм қайта бош кўтарганлигининг жонли намунасини кўриб турибмиз. Империализм ва ирқчилик бизнинг кўз олдимизда қурол кучи билан ҳаракат қилмоқда.

Азиз биродарлар! Араб халқлари террорга бўйсунган эмас ва таслим бўлгани йўқ. Араб халқлари ўзларининг бирдамликларини кўрсатдилар. Ҳатто улар бошидан кечираётган танглик баъзи ижобий жиҳатларни ҳам намоён қилди.

1967 йилги июнь воқеаларидан кейин Миср халқининг бирдамлиги, бутун араб миллати халқларининг бирдамлиги таҳсинга сазовар. Фаластин халқининг хушёрлигини ва бу халқ чодирларда яшовчи қочқин халқдан қўлига қурол олиб курашаётган жанговар халққа айланганлигини ҳам қайд қилиб ўтмоқ керак. Бизнинг халқларимиз бу билан тўхталиб қолмайдилар. Улар қийин шароитда ҳам янги турмуш қуришни давом эттираверадилар.

Бу ерда мен миннатдорчилик ва хурсандчилик билан шуни айтиб ўтишим кераккм, Асвондаги баланд тўғон июль ойида батамом қурилиб бўлади. Асвон тўғони Бирлашган Араб Республикаси билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик туфайли қилинаётган ишларнинг ва шу дўстлик бунёдкорлик кучининг жонли далилидир.

Москвага ташриф буюришдан олдин мен Ливияга бориб келдим. Америка империалистлари Ливия революциясининг тазйиқи остида ташлаб кетган ҳарбий база территориясида эркин Ливиянинг миллий байроғи кўтарилганлиги муносабати билан мен у ерга борган эдим.

Тароблис (Триполи)да араб раҳбарларининг кенг анжумани ҳам бўлиб ўтди. Шу анжуманда араб мамлакатларининг ҳаракатларини бирлаштирмоқ учун имконият борлиги аён бўлиб қолди. Бу ҳол мамлакатларимизнинг сафларини бузиш ва уларга қарши фитна-фасодлар қилиш йўлидаги ўринишларга қарши курашда мамлакатларимизнинг жипслиги кучайиб бораётганлигини кўрсатди. Империализм бизга қарши ўзининг олиб бораётган ошкора ва пинҳоний курашини тўхтатмаслигини биламиз. Бироқ, биз халқларимизнинг империализмга зарба беришга, унга қарши тура олишга қодир эканлигига ишонамиз.

Миллатимиз бирлигининг тарафдори бўлишимиз билан бир вақтда биз тинчлик ва хавфсизликка интилаётган барча тинчликсевар кучларнинг зўрлик асосига эмас, балки адолат асосига қурилган бирлиги учун ҳам курашамиз. Халқларимиз тинчликка ҳамиша ишониб келганлар ва ишонадилар. Лекин шу билан бир вақтда улар тинчлик адолатга асосланиши лозимлигига аминдирлар, буни уларнинг тажрибаси ҳам исботлаб берди. Тинчлик территорияларни зўрлик билан оккупация қилиб туришга асосланиши мумкин эмас, тинчлик халқ ҳуқуқларини қўпол равишда поймол қилишга асосланиши мумкин эмас. Бизнинг истак ва орзуларимиз фақат тинчлик шароитидагина рўёбга чиқиши мумкинлигига ҳам ишонамиз. Фақат тинчликкина курашимизнинг ҳамма меваларини сақлаб қолади, буларнинг ҳаммасини мамлакатларимизни сиёсий, социал-иқтисодий жиҳатдан қайта қуришга хизмат қилдиради.

Азиз биродарлар! Ҳар қанча таҳдидлар бўлишига қарамай бизнинг миллатимиз ўзининг олға томон қилаётган ҳаракатини давом эттиради.

Ҳар қандай иғвогарликлар бўлаётганлигига қарамай, бизнинг миллатимиз ўзининг ҳақ эканлигига ишонади ва бундан сира қайтмайди. Ниқобланиш ва алдаш воситалари қандай бўлишидан қатъи назар, бизнинг миллатимиз эзгуликни ёмонликдан ажрата олади. Бизнинг ҳамма ишимизда социалистик давлатлар ва улуғ Совет Иттифоқи бошчилигида барча тинчликсевар кишилар бизга катта ёрдам ва мадад бериб турибди, зеро, жаҳон революцион ҳаракатини қўллаб-қувватлаш вазифасини тарих Совет Иттифоқи зиммасига юклаб қўйган.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» НАМАНГАН ШОЙИ ВА КОСТЮМБОП ГАЗЛАМАЛАР КОМБИНАТИ ҚУРИЛИШИДА

ЕНГИЛ САНОАТИМИЗ ПАҲЛАВОНИ

НАМАНГАН ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ, ШОЙИ ВА КОСТЮМБОП ГАЗЛАМАЛАР КОМБИНАТИ ҚУРИЛИШИ ШТАБИНИНГ БОШЛИҒИ И. ҲУСНИДДИНОВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Наманган шойи ва костюмбоп газламалар комбинати салмоғи жиҳатидан республикамиздагина эмас, балки, Иттифоқимизда ҳам йирик корхона бўлади. Комбинат қурилиши икки навбатда олиб борилади. Иккита йигирув-тўқув фабрикаси, иккита пардозлаш фабрикаси қурилиши керак. Комбинат тўла ишга тушса, йилига 64 миллион метр шойи ва костюмбоп газламалар ишлаб чиқаради.

Бу катта қурилишни амалга ошириш учун 88 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилиши лозим. Унинг 50 миллион сўми қурилиш-монтаж ишларига кетади. Ҳозир қурилишнинг бош пудратчиси — 10-қурилиш трестининг 112- механизациялашган кўчма колоннаси коллективи қизғин иш олиб бораётир. Қурилишнинг биринчи навбатига кирадиган йигирув-тўқув фабрикаси ва пардозлаш фабрикасини ишга тушириш ҳаракати бошланганига анча бўлди. Ўтган йил бошида йигирув-тўқув фабрикаси маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Бу фабрикага 40 минг 580 та урчуқ, 906 та тўқув дастгоҳи қўйилган. 4 мингдан ортиқ тўқувчи хом газлама ишлаб чиқариш билан банд. 112-механизациялашган кўчма колонна коллективи биринчи навбат қурилишига сарфлаган маблағ ҳозиргача 22 миллион сўмга етди.

Комбинат қурилишининг зарбдор қурилиш деб эълон қилинганидан сўнг бу ерда ишлаш истагини билдирувчилар кўпайди. Наманган шаҳри ва область районларидан кўплаб ёшлар қурилишда ишлаш истагини билдирди. Қисқа вақт ичида шаҳар саноат корхоналаридан 250 киши, районлардан 45, қурилиш ташкилотларидан 400 дан зиёд киши қурилишга жалб этилди. Ҳозир қурилиш майдонида ишлаётган бинокорлар мингга яқинлашиб қолди.

Гигант корхонанинг қурилиши шарофати билан шаҳарнинг ғарби-шимолида янги шаҳарча қад кўтараётгани ҳақида илгари ҳам ёзилган эди. Тўқимачилар шаҳарчасида яшаётган аҳоли ҳозирдаёқ 20 минг кишига етди. Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар, мактаб, касалхона, боғча-ясли ва бошқа муассасалар қурилиб битди. Яқинда тўқимачилар шаҳарчаси билан Наманган шаҳри ўртасида троллейбус қатнови йўлга қўйилади.

Наманган шаҳар партия комитети комбинат қурилишини доимо эътиборда тутмоқда. Яқинда бўлиб ўтган актив йиғилишида қурилишнинг бориши муҳокама қилинди. Зарбдор қурилиш штаби ташкил этилди. Қурилиш-монтаж бошқармаларининг бошлиқлари, лойиҳа институти ходимлари, комбинат раҳбарлари, илғор курувчилар штаб аъзолари қилиб сайланди. Қурилишни тезлаштириш имкониятлари қараб чиқилди. Штаб пудратчи ва бош пудратчи бўлган қурилиш ташкилотларидан ҳафтада бир марта ҳисобот талаб қилмоқда. Планларнинг бажарилиши қатъий назорат остига олинган.

Кўрилган тадбирлар ишнинг боришига самарали таъсир кўрсатмоқда. Биринчи кварталда қурилиш-монтаж ишлари плани 120 процент бажарилди. Апрель ойида эса амалга оширилган қурилиш-монтаж ишлари ҳажми 545 минг сўмлик бўлди. Йилнинг тўрт ойи мобайнида бажарилган жами қурилиш-монтаж ишлари эса 1 миллион 336 минг сўмни ташкил этди. Бинокорлар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб берилгани, социалистик мусобақа ташкил этилгани муваффақиятга эришишга катта ёрдам берди.

Қурилиш объектларида олиб борилаётган ишлар «Промвентиляция», «Электромонтаж», «Химзашита» бошқарма коллективлари зиммаларидаги вазифани сидқидилдан бажараётганини кўрсатмоқда. «Стройизоляция» ва «Энергомонтаж» бошқармаларига эътирозларимиз бор. Уларнинг масъулиятсизлиги оқибатида галдаги ишни бажарадиган бинокорларга иш майдони вақтида ҳозирлаб берилмаётир. Комбинатнинг биринчи навбати юбилей йилида фойдаланишга топширилади. Пудратчи ташкилотлар буни ёдларида тутишлари, буюртма ишларни вақтида бажаришлари керак.

Пойтахтимиздаги «Компрессор» заводи коллективи юбилей меҳнат вахтасини йил охиригача давом эттириш, беш йилликни муддатидан илгари бажариш ташаббусини бошлаб берган илғор корхоналар ҳаракатига қўшилиб, оширилган мажбуриятлар олди. Фотомухбиримиз А. Тўраевнинг ушбу заводдан уюштирган фоторепортажида корхона илғорларидан бир нечтасини кўриб турибсиз. Суратларда: (юқоридан) қуюв цехининг зарбдор ишчилари Н. Олтибоев ва Р. Одилов ўртоқлар смена топшириқларини муттасил 120-130 процентдан бажараётирлар. Механика цехининг токари А. Каримов қарийб 30 йилдан бери шу корхонада ишлаб, кўпчилик ҳурматини қозонган. Беш йиллик планини муддатидан илгари бажариб қўйган токарлардан Ҳ Қорабоев ва В. Волинов ўртоқлар.

ХОТИН-ҚИЗ ЛЕКТОРЛАР МАКТАБИ

Маданият, турмуш ва ёшлар тарбияси масалалари бўйича лекция ўқувчи хотин-қиз лекторлар тайёрлаш бир йиллик мактабининг навбатдаги группаси ишга йўлланма олди. Тошкент область партия комитетини пропаганда ва агитация бўлими ҳамда область «Билим» жамияти ташкил қилган ана шу лекторлар мактабини бу йил олтмишдан ортиқ тингловчи тамомлади. Уларнинг аксарияти ўқитувчилар, врачлар, қишлоқ Советларининг ходимлари, кутубхоначилар, маданият ходимлари бўлиб, курс машғулотларида яхши назарий тайёргарликка эга бўлдилар.

Мактаб машғулотларида улар «В. И. Ленин ёшларнинг вазифалари тўғрисида», «Дин ва хотин-қизлар», «Оила ва турмуш», «Ёшларни коллективчилик руҳида тарбиялаш», «Социалистик жамиятда оила ва турмуш», «Қандай қилиб чиройли ва сипо кийиниш мумкин?», «Болаларни атеизм руҳида тарбиялаш» каби темаларда лекциялар тингладилар. Машғулотларни Тошкент область партия комитети лекторлар группасининг аъзолари, область «Билим» жамияти лекторлари, Тошкент Давлат университети, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институти, Тошкент театр ва рассомлик институти ва бошқа олий ўқув юртларининг ўқитувчилари жамоатчилик асосида олиб бордилар. Мактабга жамоатчилик асосларида ректорлик қилган педагогика фанлари кандидати доцент Ж. Ҳасанбоев лекторлар учун қизиқарли экскурсиялар ташкил этди.

К. ҚАМБАРОВА,
Тошкент область партия комитетининг лектори.

СЕМИНАР—КЕНГАШ

Яқинда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида пойтахт областининг район партия комитетлари секретарлари ҳамда район газеталари редакторларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Семинарда область партия комитетининг секретари Б. Абдуразоқов «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда район газеталарининг ролини ошириш тўғрисида» доклад қилди. Нотиқ ўз докладида газетада Ленин тематикасининг ёритилиши, улуғ доҳий назарий меросининг пропагандаси тўғрисида ва район газеталарининг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги роли тўғрисидаги масалаларга алоҳида тўхталиб ўтди.

Докладдан сўнг район газеталари редакторлари ўзаро фикр алмашдилар.

МУКОФОТЛАР МУБОРАК!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. М. РИБНИККА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНЪАТ АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Театр санъати ва театршунослик фани соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номли санъатшунослик институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари Александр Михайлович **Рибникка** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1970 йил 1 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

П. И. САВЧУККА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Матбуотда узоқ йиллар ва самарали ишлаганлиги учун «Колос» нашриётининг Ўрта Осиёдаги мухбири Павел Иванович **Савчукка** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1970 йил 1 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Й. ШАМШАРОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет матбуоти ва адабиёти соҳасида узоқ йиллар самарали ишлаганлиги учун ёзувчи-журналист Йўлдош **Шамшаровга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1970 йил 1 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. И. УРАЗАЕВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Маданият соҳасида ҳамда ўзбек адабиётини пропаганда қилиш соҳасида узоқ йиллар самарали ишлаганлиги учун ёзувчи-журналист Абдулла Иматович **Уразаевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1970 йил 1 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. МУҲАМЕДОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика маданият муассасаларида узоқ йиллар самарали ишлаганлиги учун республика кинопрокат конторасининг директори Мумтоз **Муҳамедовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1970 йил 1 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. Х. НАЗАРОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Тарих фанини ривожлантириш ва юксак малакали илмий педагогик кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун Тошкент политехника институти кафедрасининг мудири профессор Мавлон Худойберганович **Назаровга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1970 йил 1 июль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Самарали илмий-педагогик фаолияти ҳамда юксак малакали мутахассислар тайёрлаганлиги учун Тошкент халқ хўжалиги институти кафедрасининг мудири профессор Маҳмуд Мусаевич **Мусаев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ТУРОБ ТЎЛА ЮБИЛЕЙИ

Республика пойтахтининг жамоатчилиги таниқли ўзбек ёзувчиси ва драматурги, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Туроб Тўла туғилган куннинг 50 йиллиги ва ижодий фаолиятининг 35 йиллигини нишонлади.

30 июнда Муқимий номли давлат музикали драма ва комедия театрида юбилей кечаси ўтказилди. Ёзувчилар, шоирлар, артистлар, студентлар ва Туроб Тўла талантининг кўпгина мухлислари шу кечада қатнашдилар. Улар юбилярга янги ижодий муваффақиятлар тиладилар.

(ЎзТАГ).

ЧЎПОНЛАРНИ РАНЖИТМОҚДАЛАР

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Совхозимиз коллективи маъмурчилик йўлида астойдил меҳнат қилмоқда. Хўжалигимизда чорвачилик асосий тармоқ ҳисобланади. Яйловларимизда 60 минг бошдан зиёд қўй-қўзи боқиляпти. Ана шу молларни боқиш чўпонлардан кунни тунга улаб ишлашни талаб этади.

Лекин биз чўпонлар сўнгги пайтларда маданий-маиший хизматдан бир оз қийналиб қолдик. Ҳар бир оилада бўлганидек, чўпонлар оиласига ҳам уй-рўзғор учун кўпгина буюмлар зарур. Бу керакли молларни биз қаердан оламиз? Бизнинг бўлимимиз марказида битта магазин бор. У магазин кўпчилик отарлардан 18—20 километр узоқликда. Бориб савдо қилиш учун куни билан йўлда сарсон бўласиз. Магазинга келган тақдирда ҳам, энг зарур саноат молларини топа олмайсиз.

Шунингдек, биз, чўпонларга медицина, алоқа хизмати кўрсатиш ҳам кўнгилдагидек эмас. Газета ва журналларни 4—5 кунда бир марта оламиз. Шунингдек, на совхозда ва на районда болаларимиз ҳордиқ чиқарадиган кўнгилдагидек жой бор.

А. УМАРОВ.
Самарқанд область, Нурота районидаги Ленин номли совхознинг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

РЕДАКЦИЯДАН:

Республикамизнинг донгдор чўпонларидан бири Абдуназар Умаровнинг хати бизни ўйлантириб қўйди. Наҳотки, Нурота районида чўпонларга маданий-маиший шароит яратишга панжа орасидан қаралаётган бўлса? Отарларга ойлаб кўчма автолавкалар келмаслигини қандай баҳолаш керак? Ишчилар таъминоти бўлими раҳбарлари қаёққа қарашмоқда? Меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжидан огоҳ бўлиш уларнинг бурчи, қолаверса, вазифаси эмасми?

Ўйлаймизки, район партия, совет ташкилотлари Нурота чорвадорларининг ҳақли талабига коммунистларга хос сезгирлик ва масъулият билан ёндошадилар.

Ўрта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхознинг кўз илғамас далаларида ғалла ўрим-йиғими қизғин давом этмоқда. Кунига ҳар бир комбайн билан 9-10 гектардан дон ўриб-йиғилмоқда. Ҳосил чакки бўлмади. Гектаридан ўрта ҳисобда 14-15 центнердан тўқ дон олинмоқда. Чапдаги суратда буғдой ўрими тасвирланган. Унгда эса, колхоз тафтиш комиссиясининг раиси Асқар Усаров ва бригадир Иброҳим Эргашев ўртоқлар янги буғдой ҳосилини кўздан кечиришмоқда.

А. Абалян фотолари.

ЧОРВАЧИЛИК НЕГА ОҚСАЯПТИ?

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ДИҚҚАТИГА!

Бойсун районн йирик чорвачилик ва ғаллачилик хўжаликларидан ташкил топган. Чорвадор совхозларнинг раҳбарлари билан жамоат чорвасининг аҳволи ҳақида суҳбатлашгудек бўлсангиз қулоғингизни қоматга келтиришади. Улар қўйчилик ва қорамолчиликнинг афзалликлари ҳақида ваъзхонлик қиладилар-у, чорва маҳсулдорлигини оширишга келганда елка қисиб ер чизадилар.

Шу сабабли ҳам район хўжаликлари чорва маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планларини уддалай олмаяптилар. Масалан, шу йилнинг 6 ойига белгиланган гўшт тайёрлаш плани бор-йўғи 67 процент, тухум сотиш плани эса аранг 56 процент адо этилди. Сут ва тухум тайёрлаш бўйича белгиланган ярим йиллик план зўр-базўр уддаланди. «Бойсун», «Сайроб» ва «Дарбанд» совхозлари эса гўшт тайёрлаш ярим йиллик топшириғини 50-65 процент атрофида, сут сотиш топшириғини эса 50-80 процент бажардилар, холос.

Ҳар бир бош чорва молдан олинаётган маҳсулотнинг миқдорини таҳлил қилиб кўрганимизда бундан ҳам ташвишлироқ аҳволга дуч келдик: район бўйича чорвачилик учун ғоят ноқулай келган ўтган йилнинг 5 ойи давомида ҳар бош сигирдан 563 литрдан сут соғиб олинган бўлса, бу йилнинг шу даврида атиги 527 литрдан сут соғиб олинди. Ўтган йилнинг 5 ойига нисбатан сут тайёрлаш 59 тонна камайди.

Ҳар бир товуқдан 1969 йилнинг беш ойи мобайнида 53 донадан тухум олинган бўлса, бу йилнинг шу даврида 50 тадан тухум олинди, холос. Айрим хўжаликлар ва фермалар эса ҳар бир товуқдан олинадиган тухумни 10-12 тага камайтириб юбордилар. «Товуқ-етти хазинанинг бири», деб мақтаниб юрган бойсунлик раҳбарлар энди лом-мим дея олмай қолдилар.

Биз райондаги йирик «Бойсун» совхози коллективининг жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасида олиб бораётган ишларини атрофлича кўздан кечириб, жуда хунук воқеаларнинг гувоҳи бўлдик: Бу хўжалик ташкил бўлгандан бери ўтган 13 йилда ҳар бош қўйдан йилига пландаги 1,8 килограмм ўрнига ўрта ҳисобда 940 граммдан жун қирқиб олинган. Бу ерда моддий манфаатдорлик принципларига амал қилинмай келинаётганлиги сабабли чорвадорлар маҳсулотни кўпайтиришга қизиқмаётганлиги яққол сезилиб турибди. Шу сабабли совхозда ҳар йили фақат жун етиштиришнинг ўзидан 90-100 минг сўм зарар кўрилмоқда.

Райондаги бошқа совхозлар ҳам чорвачиликдан зарар кўрмоқдалар. Жумладан, ўтган хўжалик йилида «Сайроб» совхози 117 минг сўм, «Работ» совхози 90 минг сўм ва «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхози 120 минг сўм зарар кўрдилар.

Район партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари (райком секретари Х. Холиқов, райижроком раиси Н. Аъзамов, қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Э. Соатмуродов ўртоқлар) совхозларни рентабелли хўжаликларга айлантириш устида жиддий бош қотирмаяптилар. Улар жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва маҳсулдорлигини ошириш ишларига юзаки раҳбарлик қиляптилар. Буни қуйидаги фактлар исботлаб турибди: Район ижроия комитетининг президиуми 1969 йилда бўлиб ўтган 24 йиғилишида 315 та масалани муҳокама этган. Бироқ, булардан атиги 10 таси чорвачиликка доир бўлиб, уларнинг 7 таси юқори ташкилотларнинг қарорини муҳокама этишга, 3 таси эса фермаларга ер ажратиш, қорамолларни браковка қилиш каби ишларга бағишланган. Чорвачиликнинг актуал масалалари эса четлаб ўтилган. Бундай нотўғри иш услуби бу йил ҳам давом этиб келяпти. Масалан, йил бошидан бери ижроком президиумининг 10 марта йиғилиши бўлиб, 122 та масала муҳокама этилган-у, аммо, чорвачиликка доир атиги 3-4 умумий тарздаги масала кўрилган.

Район партия комитетининг бюроларида чорвачиликка оид турли-туман масалалар тез-тез кўрилиб турилган бўлса-да, бироқ қабул қилинган қарорларнинг ижроси учун астойдил курашилмаган. Натижада қарорларнинг кўпи қоғозда қолиб кетаверган. Район партия комитетининг сўнгги бир ярим йил ичида бўлиб ўтган пленумларида ундан илгари бўлиб ўтган пленумларда қайд қилинган камчиликлар такрорланаверган. Шу сабабли чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришда белгиланган марралар эгалланмаяпти, ишлаб чиқаришда жиддий хатоларга йўл қўйиляпти.

Бойсун районида ўтган йили ихтисослаштирилган йилқичилик «Дарбанд» совхози ташкил этилган эди. Ҳозир бу ерда 1027 бош йилқи бўлиб, шундан биялар 230 бош. Совхозда 2700 бош қорамол ҳам бор. Бироқ, совхоз ташкил этилди-ю, ташлаб қўйилди. Область ташкилотлари ҳатто унинг яйловларини ҳам ҳозиргача ҳал қилиб беришмади.

Районда чорва фермаларини механизациялаш масаласига келганда, янада ачинарли ҳолни кўрамиз. Совхозлардаги сигирчилик-сутчилик, қўйчилик ва паррандачилик фермаларининг биронтаси ҳам механизациялашган эмас. Ҳамма ишлар қўлда бажарилади.

Хўш, бунга ким айбдор? Биринчи навбатда область совхозлар тресты (бошлиғи Н. Туробов), қолаверса, республика қишлоқ хўжалик министрлигининг раҳбарлари айбли. Улар Бойсун райони совхозларидаги чорвачилик фермаларини механизациялаш устида шу пайтгача бош қотирмай келяптилар.

Бобо деҳқонларимизнинг «Қиш ғамини ёзда егин!» деган ҳикматли сўзи бежиз айтилмаган. Қишлов — чорвадорлар учун жиддий синов. Ўтган йили қишловга ёз фаслидан бошлаб яхши тайёргарлик кўрмаган хўжалик раҳбарлари «аттанг» деб қолишди. Кўплаб қўй ва қорамол чиқим бўлди. Аммо, кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари бу аччиқ сабоқлардан ҳанузгача тегишли хулоса чиқармаяптилар. Фактларга мурожаат этамиз: районда 163 минг бош қўй-эчки, 12.700 бош қорамол, 1427 бош йилқи, 37 минг бош парранда ва 500 бошга яқин чўчқа бор. Уларнинг қишлов жойлари ярамас, яйловларида сув йўқ. Ҳозирги вақтда 111 та сигирхона, 17 та бузоқхона бўлиб, булар 9000 бош сигир ва 1400 бош бузоққа мўлжалланган.

Умуман олганда, Бойсун районида чорва моллар туёғини кўпайтириш соҳасида бу йил эришилган айрим ютуқлар соясида ана шундай қўпол хато ва жиддий камчиликлар бекиниб ётибди. Сурхондарё область партия ва совет ташкилотлари Бойсун районида йўл қўйилиб келинаётган хатоларнинг тезда олдини олиб, чорвачиликни сердаромад соҳага айлантириш тадбирларини кўрмоқлари зарур.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХАЗИНА ВА КАЛИТ

Таниқли геолог олим, Узбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор, геология ва минерология фанлари доктори Иброҳим Ҳамробоев 50 ёшга тўлди.

Қуйида биз юбиляр олимнинг газетамиз учун ёзиб берган мақоласини эълон қилаётирмиз.

Ҳозирги замон табиат билимлари олдида жуда кўп биринчи даражали проблемалар кўндаланг турибди. Уларни ҳал қилиш—кишилик ҳаётини янада юқори поғонага кўтаришда муҳим роль ўйнайди, албатта.

Ана шундай зарур масалалардан бири ер қобиғини геологик геофизик ҳамда геохимик жиҳатдан ҳар тарафлама ўрганишдир. Бу масала халқаро илмий проблемалардан бири ҳисобланиб, «Юқори мантия режаси» деб ном олган. Бу масалани ҳал этишда 46 мамлакат қатнашмоқда. Жумладан, Совет давлатида ҳам СССР Фанлар академиясининг геология-геофизика фанлари бўлими қошида махсус илмий кенгаш иш олиб бормоқда. Тошкентда эса ана шу кенгашнинг Ўрта Осиё бўлими ташкил этилган.

Охирги уч йил ичида Ўрта Осиёдаги қатор илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш муассасаларининг ҳаракати билан талайгина геологик ҳамда геофизик изланишлар амалга оширилди. Натижада регионал сейсмик станциялар ҳамда «Земля» туридаги асбоблар ёрдамида тоғ жинсларининг сейсмик тўлқинларни турлича ўтказувчанлигига қараб ҳар хил қатламлари ва қаватлари мавжудлиги аниқланди. Ер қобиғи иссиқлик тартибини, тоғ жинсларининг магнитлик ҳамда физикавий иссиқлик хоссаларини ва уларнинг тузилиши ҳамда моддий таркибини чуқур ўрганиш ишлари ҳам авж олдирилди.

Бу ишлар туфайли биринчи марта ер қобиғининг тузилиши схемаси яратила бошланди, шу билан бирга, ер юзасидаги ҳодисаларнинг унинг тубидаги тузилишлар билан бевосита боғлиқлиги назарияси пайдо бўлди.

Яқин вақтларгача ер узоқ ва бир-бирига ёпишган мантия ва қобиқдан иборат, деб ҳисобланиб келинарди. Ер радиусининг 0,1 процентдан камроғини ташкил қилувчи ер қобиғи базальтли, гранитли ва чўкинди қаватлардан ташкил топган деб, тахмин қилинарди. Бу қаватлар чегараси тўғри чизиқ билан ўтказиларди. Кейинги йиллардаги текширишлар эса қуйидагиларни кўрсатди: а) ер қобиғи бир қанча қаватлардан ташкил топган; б) ер қобиғининг умумий қалинлиги, шу билан бирга уни ташкил қилувчи қаватларининг қалинлиги турли қисмда турличадир. Жумладан, қобиқнинг қалинлиги океан тубида 5—10 километргача, қуруқликда эса 65—70 километргача етади. Қитъаларда қобиқнинг ўртача қалинлиги 36 километр деб қабул қилинган. Олимлар яна бир қизиқ хусусиятни аниқлашди: қобиқ қанчалик қалин бўлса, у ер шунчалик турли-туман конларга бойдир. Мисол учун Ўрта Осиёни олсак, бу ерда ер қобиғининг қалинлиги 35 — 40 километрдан 65 — 70 километргачадир. Демак, Ўрта Осиё ер қобиғининг энг қалин қисмига жойлашган.

Чотқол ва Фарғона водийсининг шимоли-шарқий районларида ер қобиғи 60—62 километргача етади. Қобиқнинг таркибидаги базальтли ҳамда гранитли қаватларнинг нисбати охиргисининг фойдасига ўзгара боради. Яна шуни ҳам айтиш керакки, қобиқнинг энг қалин қисми—энг баланд тоғлик районларга, энг юпқаси эса пастекислик ҳамда денгиз ости районларига тўғри келади. Демак, ер қобиғининг қалинлиги унинг юза тузилишида ҳам ўз аксини топар экан.

Ўрта Осиё ер қобиғи юзасига юқоридан қаралса, худди дарз кетган тухум пўстини эслатади. У ҳар хил катталикдаги, ҳар хил йўналишдаги ёриқча ва ёриқлардан ташкил топгандир. Улардан энг катталари 100 ва 1000 километргача чўзилган бўлиб, улар асосан Шимоли-шарқдан жанубий-ғарбга ва жанубий-шарқдан шимолий-ғарбга қараб чўзилган. Улар чуқур разломлар деб номланади. Турли даврларда мантиядан ва ер қобиғининг пастки қисмидан оловли эритма ва газли суюқликлар кўтарилиб турган, улардан эса турли тоғ жинслари ва айрим рудали конлар ҳосил бўлган.

Геологлар таъбирича, ер қобиғи ҳам «яшайди». Унинг ҳаёт хусусияти нимада? Биринчидан, унинг иссиқлиқ, газ ва сув буғлари билан нафас олишида ва ернинг ўз қаъридан фазо бўшлиғигача доимо иссиқлик қуввати ажратиб туришида. Чуқур пармалаш натижасида олинган маълумотларга кўра, Ўрта Осиё ер қобиғи СССР ва дунёнинг бошқа ерларидагига нисбатан ҳам энг иссиқ қобиқдир. Шу давргача энг юқори ҳароратли қобиқ (170) Доғистон майдонида, 5400 метр чуқурликда деб ҳисобланар эди. Эндиликда шимолий Фарғона районида 5000 метр чуқурликда ҳарорат 200 эканлиги аниқланди. Шундай қилиб, Ўрта Осиё ер қобиғининг энг қалин, юза тузилиши эса энг баланд ва чуқурлиги энг иссиқ эканлиги исботланди.

Ўрта Осиё замини нималарга бой? Бу ўринда олтин, кумуш, симоб ва сурма, вольфрам, молибден, мис ва полиметаллар, нефть ва газ, гил ҳамда туз, минерал ва чучук сув сингариларни келтириб ўтиш мумкин. Ўрта Осиё замини энг иссиқ ва конларга бой бўлиб ,унинг юзаси ҳам турли нодир маҳсулотларга (пахта, ипак, қоракўл ва ҳоказо) мўл. Бу эса ер қобиғидаги ҳодисалар билан ер устидаги ҳодисалар ўртасида узвий алоқа мавжудлигини кўрсатади.

Ҳозирги кунда ер қобиғининг қалинлиги унинг сиртқи тузилиши (рельефи) билан боғлиқлиги фанга маълум. Қобиқ қалинлигига қараб унинг минерал қазилмаларга қанчалик бой эканлигини аниқлаш мумкин. Гап шундаки, қобиқ қанчалик қалин бўлса, у шунчалик сепаратланган бўлади. Натижада ер қобиғида нодир элементлар ва металлар ажралиб, конлар ҳосил бўлади. Ер моддасининг сараланиши — сепаратланишини қандай тушунмоқ керак? Масалан, сепаратор жуда тез айланиши натижасида сутдаги ёғ заррачалари юқори қисмга «ёғила» бошлайди, яъни қаймоқ қавати ҳосил бўлади. Ер ҳам худди шундай доимий айланиб турадиган жисмдир. Ернинг айланиши ҳамда бошқа ҳодисалар ундаги моддаларнинг сараланишига олиб келади, натижада ер юзасида ҳар хил физикавий хусусиятга ва кимёвий таркибга эга бўлган зоналар келиб чиқади. Шу тарзда ер қобиғининг юқори қавати (гранит қавати) ҳосил бўлади (ва бўлган), у енгил элементлар, ишқорлар ва сув билан тўйинган бўлса, қуйи қавати (базальт қавати) эса оғир элементлар — темир, хром, платиноидлар ва бошқалар билан тўйинган бўлади. Ер қобиғида юқори геотермик қисмнинг мавжудлиги ҳозирги вақтда чуқурликда кучли ҳаракатлар бўлаётганидан далолат беради. Бу ҳаракатлар ,сўзсиз, ер моддаларининг чуқурликда сараланиши ҳамда тектоник ва ер қимирлаш ҳодисалари билан чамбарчас боғланган ҳолда содир бўлаётганлигини кўрсатади.

Ер тузилиши хусусиятларининг бир-бири билан узвий боғлиқлигини аниқлаш ва бу борадаги қонуниятларнинг тўлиқ кашф этилиши беҳисоб қазилма бойликларни— тилсимларни очишда калит вазифасини ўтайди. Кўп йиллардан бери йиғилган маълумотларни илмий таҳлил қилиш натижаси ер юзидан 500 — 1000 метр чуқурликда ҳали очилмаган, аммо ўрганилиши ва ўзлаштирилиши мумкин бўлган минерал бойликлар жуда кўп, деган хулосани келтириб чиқарди.

И. ҲАМРОБОЕВ.
Ленин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби.

Ўткир РАШИД.

КУНЛАР МАЗМУНИ

Кунлар мазмунининг тарозисида
Улкан ҳиссангиз бор, пахтакор ўртоқ.
Бу ҳисса туну-кун юртнинг кўзида,
Кузатар бетоқат бутун эл уйғоқ.

Паллага ўзингиз қўйган зўр тошни —
Босишга аҳд қилиб боғлагансиз бел.
Ҳар томчи терингиз акси қуёшнинг,
Паллани босмоқда шу терлар бу йил.

Униб, қулоқ ёйган жажжи ғўзалар
Меҳрингиз тафтида парвариш топди.
Енголмади уни офат, тўзонлар,
Бирор туп ғўзангиз сафдан қолмабди.

Ҳар ғўза қуйида бўлиб парвона,
Бўйига-бўй қўшдингиз, шонага-шона.
Шоналар гуллардан берар нишона,
Ҳордиқ чиқди қараб кўз қона-қона.

Шонага ҳадемай қўнар оппоқ нур,
Юзингиз ёритар унинг шуъласи.
Бу нурлар бағрида қилурсиз ҳузур,
Кўзингиз нуридир нурлар толаси.

Нурлардан ясабсиз каттакон хирмон,
Кўрсатай аҳдимни бу йил дедингиз.
Шу олий мақсадда ошяпсиз довон,
Рўёбга чиқар бу — ўй-умидингиз.

Сиз аҳд қилувдингиз, сизнинг аҳдингиз
Тоғни ҳам кесади бўлиб зўр олмос.
Сизнинг ўйингиз-бу худди бир денгиз,
Денгизда ҳеч қачон сув қуриб қолмас.

Ҳа, сизнинг ўйингиз — пахтазор кўрки,
Гўё қафтингизда ҳар туп ғўзангиз.
Сизни толиқтирар баъзан зил юки,
Толиқтириб дейди: мени безангиз!

Кунлар мазмунининг тарозисида
Катта ҳиссангиз бор, пахтакор ўртоқ.
Бу ҳисса туну-кун юртнинг кўзида,
Кузатар бетоқат бутун эл уйғоқ.

ЗИЁКОРЛАР

Олтин ерда қолмас, дейди халқимиз. Айниқса, эл-юрт учун хизмат қилган, қўлидан келгач бор қобилиятини халқ ишига бағишлаган одамларнинг меҳнати юксак қадрланади. Республикамизда маданий революцияни амалга оширишда, меҳнаткашларни билим чашмаларидан баҳраманд қилишда қирқ йилдан зиёд ҳормай-толмай ишлаб келаётган Раҳим Рихсиев, Ҳайит Тоғаев, Раҳматилла Азларов, Исроилхўжа Исмоилхўжаевларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Яқинда Октябрь район халқ маорифи бўлимида йиғилган зиёлилар мана шу тўрт табаррук отахон — мактаб директорларини 60 баҳорни кўришлари билан табрикладилар.

Йиғилиш охирида сўзга чиққан юбиляр отахонлар катта ҳурмат ва обрў учун халққа, партияга самимий миннатдорлик билдирдилар.

Суратда: А. Навоий номли Узбекистон ССР Давлат кутубхонасининг бир гуруҳ ходимлари: Ш. Имомназарова, Т. Аҳмаджонова, Е. А. Войцеховс кая, М. Носирова, М. Ахророва, Е. С. Александрова, М. Расулова.

И. Глауберзон фотоси.

СПОРТ янгиликлари

КАТТА КЎРИК

Республикамиздаги олти команда спортнинг 14 тури бўйича кенг программада катта кўрик — Ўзбекистон шаҳарлари спартакиадасида қатнашди. Шаҳарлар спартакиадаси тугади. Натижалар ҳисоб-китоб қилиниб бўлди. Очколар ўринларни белгилади. Спартакиаданинг биринчи группасида мусобақалашган Тошкентнинг биринчи терма командаси пешқадамликни эгаллади. Пойтахтнинг иккинчи командаси мусобақанинг уч турида биринчи ўринни ва беш турида иккинчи ўринни олди.

Пешқадамлардан атиги икки очко кам тўплаган Чирчиқ командаси учинчи ўринга чиқди. Бу команда кучлилар группасида дастлабки бор қатнашишдаёқ қувончли натижаларга эришди. 204 очколи Самарқанд командаси тўртинчи ўринни эгаллади, 201 очко тўплаган Фарғона командаси бешинчи ўринда қолди. Андижон спортчилари олтинчи ўрин билан кифояландилар.

Республикамиз шаҳарлари спартакиадасининг иккинчи группа мусобақаси ғолиби Қўқон командаси бўлди. Ундан кейинги ўринларни Наманган, Бухоро, Олмалиқ, Термиз, Навоий, Урганч, Қарши командалари бўлашиб олдилар. Учинчи группада Марғилон командаси 93 очко тўплаб, яхши натижага эришди. Ленинск командаси тўртинчи группанинг ғолиби саналди.

Шаҳарлар спартакиадаси натижалари Ўзбекистонда спорт кенг ривожланаётганлигини намойиш этди. Бу мусобақаларда юзлаб рекордлар ўрнатилди. Спортнинг ҳар хил турлари бўйича мусобақалар ўтказиб туриш ёш спортчиларнинг қобилиятларига янги кўрик бўлади.

ШАХМАТ

МАСТЕРНИ ЕНГГАН ЁШЛАР

Шахматни ҳаётга, гўзалликка қиёс қиладилар. Инсон ақл-заковати билан «тилга кирувчи» жонсиз ёғоч доналар жойлашган катакларда шундай ажиб вазиятлар вужудга келадики, одам завқланибгина қолмай, маънавий озуқа ҳам олади. Буюк сўз санъаткорлари ўз асарларида шахматдан бадиий восита сифатида фойдаланганликларининг боиси ҳам шунда.

Қадимда маданият ва санъат ўчоғи бўлган Қўқон моҳир шахматчилари билан ҳам ном чиқарган шаҳарлардандир. Бу борада Узбекистон шаҳарлари бешинчи спартакиадаси программасига кирган шахмат мусобақалари учун Қўқон шаҳрининг танлаб олинганлиги мақсадга мувофиқ бўлиб чиқди. Республикамизнинг 22 шаҳридан келган 200 га яқин кўзга кўринган шахматчиси ўз маҳоратини тўла кўрсата олиш учун барча қулайликлар муяссар қилинди. Бу аввало маҳаллий мутасаддиларнинг хизматидир. Мусобақа низомига кўра 22 команда дастлаб бешта тенг кучдаги группага бўлингани ҳолда умумкоманда биринчилиги учун курашди.

Шундай қилиб, Қўқон шаҳар маданият уйининг катта залларию, кичик хоналари 11 кун давомида қизғин шахмат жангоҳига айланди. Дастлабки группаларда унча-мунча кураш бўлмади. Ҳар бир шахматчи ўз шаҳри спорт шарафига ҳисса қўшишга интилди. Уз группаларида ғолиб чиққан Тошкент-1, Самарқанд, Тошкент-2, Қўқон, Фарғона командалари биринчи финал группага чиқдилар.

Самарқанд командасининг иккинчи, кўпчилиги ветеранлардан иборат қўқонликларнинг тўртинчи ўринга чиққанликлари диққатга сазовор бўлди. Бош финал қатнашчилари ҳамда иккинчи финалда биринчи ўринни эгаллаган Чирчиқ командаси Узбекистон Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг дипломлари, ўз тахталарида ғолиб чиққанлар эса эсдалик совғалари билан тақдирландилар. Самарқандлик Воронов, наманганлик Анвар Абдуллаев, бухоролик Бердиева, қўқонлик Умеров ва бошқаларга Қўқон шаҳар комсомол комитети ва жамоат ташкилотлари таъсис этган махсус мукофотлар топширилди.

Мусобақа кескин кураш вазиятида ўтди. Георгий Борисенкодай забардаст мастер самарқандлик Воронов, фарғоналик Моржов каби ёшлардан мағлуб бўлди, 13 ёшли Шарифа Бердиева бўлса, республиканинг собиқ чемпиони Ольга Чумаковани доғда қолдирди... Жами 500 дан ортиқ ўйин ўйналди. Айниқса, ёшларнинг ижоди мақтовга лойиқ. Учрашувлар шаҳарларимиз, қишлоқларимиздан етишиб чиқаётган шахматчилар учун ўзига хос маҳорат мактаби бўлиб қолиши муқаррар.

М. МУҲИДДИНОВ.

* * *

Мусобақа орасида 200 дан ортиқ киши иштирокида Узбекистон шахмат федерациясининг ҳисобот-сайлов пленуми ҳам бўлиб ўтди. Унда кейинги 2 йил мобайнида эришилган ютуқ ва йўл қўйилган камчиликлар ҳақида гап борди. Республикада шахмат ишларини янада яхшилаш, айниқса ёшлар билан кўпроқ ишлаш, ютуқларни кенгроқ ёйиш вазифалари белгиланди. Пленумда СССР спорт мастери М. Муҳиддинов Узбекистон шахмат федерациясининг раиси қилиб сайланди.

Турли мамлакатларда

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

БУРУНДИ МУСТАҚИЛЛИГИ БАЙРАМИ

БУЖУМБУРА, 30 июнь. ТАСС мухбири В. Евсеев хабар беради:

Африкадаги ёш давлат Бурунди Республикаси 1 июлда ўз мустақиллигининг 8 йиллигини нишонлади.

Ўтмишда кучли қироллик бўлган Бурунди шу асрнинг бошларида мустақилликдан маҳрум бўлиб қолган эди. Ана шу кичик мамлакат 50 йил мобайнида Германиянинг мустамлакаси, сўнгра эса Бельгиянинг «мандатли территорияси» бўлди. Бурунди халқи ана шу йиллар мобайнида золимларга қарши курашни давом эттираверди. Натижада мамлакат 1962 йил 1 июлда сиёсий озодликка эришди, орадан тўрт йил ўтгач, Бурундида монархия режими ҳам ағдариб ташланди.

Ёш республика 8 йил ичида оғир йўл босиб ўтди. Мустамлакачилар ярим асрлик ҳукмронлигининг оғир меросини бартараф қилиш — иқтисодий қолоқликка барҳам бериш, маориф ва аҳолига медицина хизматини ривожлантиришга эришиш керак эди.

Бурунди кўп соҳаларда дастлабки муваффақиятли қадамлар қўйди: экономикани ривожлантириш биринчи беш йиллик плани амалга оширилмоқда, мактаб ва касалхона шохобчалари ривожланмоқда, савдо ва қишлоқ хўжалик кооперативлари вужудга келтирилмоқда ва мустаҳкамланмоқда, мамлакатнинг халқаро алоқалари, шу жумладан, Совет Иттифоқи билан алоқалари кенгаймоқда. Совет Иттифоқи Бурунди халқининг озодлик йўлидаги курашини доим қўллаб-қувватлаб келди.

Бурунди мустақиллиги байрами мамлакатнинг асосий қишлоқ хўжалик экини бўлмиш кофе ҳосилини йиғиштириб олиш мавсумига тўғри келди. Бу йил кофедан мўл ҳосил олинади. Бунинг натижасида мамлакатнинг молиявий аҳволи мустаҳкамланади, халқнинг турмуш даражаси кўтарилади, янги ҳаёт барпо этиш йўлида олға қараб яна бир қадам қўйилади.

ЎҚИТУВЧИЛАР КУНИ

БУХАРЕСТ, 29 июнь. (ТАСС). Кеча 200.000 дан ортиқ маориф ходими Руминияда ҳар йили нишонланадиган ўқитувчилар кунини байрам қилди. Шу куни ўқитувчиларнинг баъзилари шаҳар ташқарисига саёҳат қилишди, баъзи бировлари эса байрамни мактаб аудиторияларида ўтказдилар. Қуйи синфларнинг кўпгина мураббийлари байрамни ўз тарбияланувчилари билан биргаликда пионер лагерларида нишонладилар.

Руминия газеталари халқ ҳокимияти йиллари мобайнида маориф соҳасида катта тараққиётга эришилганлигини таъкидламоқда. Саводсизлик батамом тугатилди. Мактаб ёшидаги ҳамма болалар мактабларда ўқимоқда. Ўқувчилар сони 1938 йилга нисбатан икки баробар лицейларда — (ўрта мактабларда) эса 14 баробарга кўпайди.

Ўрта махсус ва олий таълим соҳасидаги муваффақиятлар ҳам бекиёсдир. Руминия аҳолиси ҳар минг киши ҳисобига студентлар сони жиҳатидан жаҳонда олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Бу муваффақиятларга эришувда румин ўқитувчилари каттагина ҳисса қўшдилар.

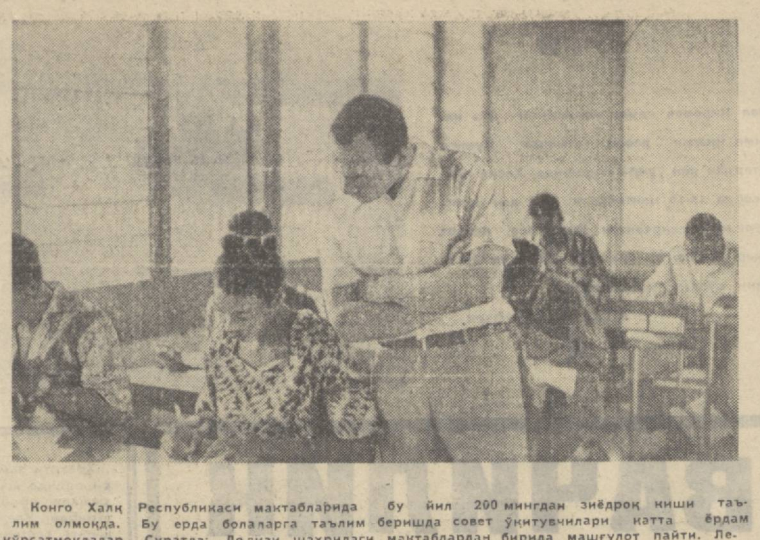

Конго Халқ Республикаси мактабларида бу йил 200 мингдан зиёдроқ киши таълим олмоқда. Бу ерда болаларга таълим беришда совет ўқитувчилари катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Суратда: Долизи шаҳридаги мактаблардан бирида машғулот пайти. Ленинградлик ўқитувчи Михаил Никулин дарс олиб бормоқда.

В. Райнерус фотоси. (ТАСС).

ВАТАНПАРВАРЛАР ҲАРАКАТИ

ПАРИЖ, 29 июнь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг хабарларидан маълум бўлишича, Камбоджа миллий озодлик кучлари Сайгон қўғирчоқ режимининг қўшинларига қарши олиб борилаётган жангларда ташаббусни ўз қўлларида ушлаб турибдилар. Камбоджа ватанпарварлари бугун эрталаб Пномпендан 40 километр шимолда жойлашган ва мамлакатда энг йирик деб ҳисобланган ҳарбий анжом ва ўқ-дори омборига ҳужум қилдилар. Улар ўтган кечаси Сиемреап, Компонгтхом ва Компонгтям шаҳарларини миномётлардан қаттиқ ўққа тутдилар. АФП агентлигининг Пномпень мухбири шу ҳақда хабар бериб, қуйидагиларни ёзади: Компонгтям Питвен Лаос чегараси ўртасидаги Меконг соҳилида жойлашган бир қанча шаҳарларнинг биридир. Пномпень маъмурлари бу шаҳарни ҳозирча ўз назоратида сақлаб турибдилар.

АФП агентлигининг бошқа бир мухбири Сайгондан хабар беради: Ҳозирги вақтда Камбоджа миллий бирлик фронти отрядлари мамлакатдаги асосий автомагистралларнинг кўп қисмини назорат қилиб турибдилар.

Чет эл информация агентликлари хабар беришича, «Американинг қуруқликдаги қўшинлари» бугун Камбоджадан Жанубий Вьетнамга юборилган.

Американлик интервенциячилар Камбоджа территориясидан чиқиб кетганларида йўлда учраган ҳамма нарсани яксон қилдилар: кўприкларни портлатдилар ва йўлларни бузиб ташладилар, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари запасларини ўзлари билан бирга олиб кетдилар ёки ёндириб юбордилар, каучук плантацияларини кесиб ташладилар.

АГРЕССИЯНИ ДАВОМ ЭТТИРИШГА ҚАРАТИЛГАН ЙЎЛ

НЬЮ-ЙОРК, 30 июнь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам қўғирчоқ режимининг қўшинлари Америка ҳарбийларининг доимий қўллаб-қувватлаши билан Камбоджа территориясида уруш ҳаракатларини давом эттирадилар.

АҚШ давлат секретари У. Рожерс кеча Сан-Франциско газеталари ва радиоси редакторларининг миллий конференциясида сўзлаган нутқида шу ҳақда гапирди.

Камбоджа территориясидаги уруш ҳаракатларида Сайгон режими қўшинлари билан биргаликда АҚШнинг Осиёдаги агрессив ҳарбий блоклардаги шериги — Тайланд қуролли кучлари қатнашишини ҳам Рожерс биринчи марта расмий суратда айтди.

Шу муносабат билан Америка информация агентликлари Қўшма Штатларнинг Камбоджада тайландлик жаллодлар қиладиган «хизмат» ҳақини тўлаш шартлари тўғрисида Вашингтон билан Бангкок ўртасида битим тузилганлигини таъкидлайдилар.

ИҒВОГАРЛИК БАРБОД ЭТИЛДИ

ҚОҲИРА, 29 июнь. (ТАСС). Исроил авиацияси бугун куннинг биринчи ярмида Сувайш канали зонасининг турли районларида, шунингдек Сувайш шаҳридан жануб томонда Миср қуролли кучларининг позицияларига ҳужум қилиш учун яна бир неча бор уриниб кўрди. Маҳаллий вақт билан соат 9-30 минутдан соат 14-15 минутгача давом этган ана шу уринишларда, дейилади Бирлашган Араб Республикаси қуролли кучлари қўмондонлиги вакилининг МЕН агентлиги тарқатган баёнотида, Исроилнинг «Фантом» ва «Скайхок» типидаги 28 самолёти қатнашди. Баёнотда айтиладики, Миср ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмларининг қатъий ҳаракатлари натижасида душман авиациясининг ҳужуми барбод этилди. Миср томони ҳеч қандай талафот кўрмади.

БМТда тарқатилди

НЬЮ-ЙОРК, 30 июнь. (ТАСС). СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакиллиги Варшава Шартномасида қатнашаётган давлатлар ташқи ишлар министрлари кенгаши Умумевропа кенгашини чақиришга меморандуми текстини тарқатди.

Вильсон қайта сайланди

ЛОНДОН, 29 июнь. (ТАСС). Яқинда парламентга бўлиб ўтган сайловларда лейбористлар партиясининг мағлубиятга учраганлиги натижасида бош министр лавозимидан маҳрум бўлган Гарольд Вильсон бугун партиянинг парламент группаси мажлисида яна бир овоздан лейбористлар партиясининг бошлиғи қилиб сайланди.

БОЛГАРИЯ. Суратда: Врачан округининг Кнежа шаҳри яқинидаги кооператив хўжаликда механизациялашган беда ўрими.

ТАСС фотоси.

КАМБОДЖА УСТИДА ҚОРА БУЛУТЛАР

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

Фашистлар Германияси тор-мор келтирилгач, гитлеризмнинг ваҳшийи усуллари абадий тугатилгандай эди. Лекин зўр бериб қуролланиш, оммавий қирғин ва урушлар орқасидан бойлик орттираётган американлик корчалонлар бу усулларни қайта тиклаб, қўллай бошладилар. Албатта, Оқ уйдагилар «олижаноб мақсадларни кўзлаб» шундай қилиняпти, дейишмоқда. Лекин, шуни унутмаслик керакки, сўнгги 20 йил ичида бирор йил йўқки, АҚШ эълон қилинган ёки эълон қилинмаган уруш олиб бормаётган бўлса. Шу 20 йил ичида улар тинч мамлакатларга 15 марта ҳужум қилиб, эрксевар халқлар бошига чексиз кулфатлар солдилар.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида АҚШ қуролланиш учун йилига ўртача 56 миллиард доллардан сарфлаган бўлса, эндиликда 80 миллиард доллардан зиёд маблағ сарфламоқда. 1939 йилда АҚШ қуролли кучларида 334.000 киши хизмат қиларди, ҳозир уларнинг сони 3.500.000 кишига етди. Бугунги кунда 65 мамлакатда АҚШнинг 450 та йирик ҳарбий базаси бор. Американинг миллиондан зиёд солдат ва офицерлари бошқалар ерида ҳаддидан ошяпти, одамларни ўлдириб, уйларини вайрон қиляпти.

Камбоджанинг бугунги аҳволи Америка империалистларининг айби билан янада мушкуллашди. Қўшма Штатлар Вьетнам ва Лаос халқларига қарши курашни давом эттириш учун ўз базаларини Камбоджага жойлаштиришга кўпдан бери уриниб келарди. У қироллигининг бетарафлигини бузиш учун бир неча бор уриниб кўрди. Ниҳоят 1970 йилнинг 18 мартида Америка империалистлари Лон Нол — Сирик Матак реакцион тўдасига тўнтариш ўтказиш тўғрисида буйруқ беришди. Шу йилнинг 30 апрелида эса Никсон Америка ва қўғирчоқ Сайгон ҳукуматининг қўшинларига бетараф Камбоджага бостириб киришга ижозат берди. Шундай қилиб босқинчилар ваҳшийликни авж олдирдилар. Камбоджанинг қишлоқ ва шаҳарлари ўт ичида қолди. Босқинчилар ўқидан минглаб аёл, болалар ва чоллар қуламоқда, Меконг дарёси ўликлар жасади билан қопланди, сув ўрнига қон оқяпти.

Ҳинди-Хитой халқлари озодлик ва миллий мустақиллик учун ўз ҳуқуқларини мардона туриб ҳимоя қилмоқдалар. Уларнинг адолатли курашини бутун прогрессив инсоният қўллаб-қувватламоқда. Америка империализмининг Ҳинди-Хитойдаги бебошлигига қарши Франция, Италия, Япония ва бошқа кўпгина мамлакатларда намойиш ва митинглар бўлиб ўтди. Шу кунларда Америка элчихонаси ва консулликларидан меҳнаткашлар ва турли жамоатчилик ташкилотларининг делегациялари аримаётир. Улар Камбоджага қилинган ҳужумга қарши норозилик билдирмоқдалар. Социалистик мамлакатлар ҳам курашаётган халқларни қўллаб қувватламоқдалар. Яқинда Варшавада бўлиб ўтган Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXIV сессиясига тўпланган Болгария, Венгрия, ГДР, МХР, Польша, Руминия, СССР ва Чехословакия ҳукуматларининг раҳбарлари баёнот қабул қилдилар.

Бу баёнотда Ҳинди-Хитой ярим оролидаги Америка агрессияси қаттиқ қораланади.

Ҳатто Вашингтон билан иттифоқда бўлган айрим мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари ҳам Америка ҳукуматининг янги авантюристик йўлидан ўзини четга олишга мажбур бўлди. Франциянинг ташқи ишлар министри М. Шуман АҚШ нинг Камбоджа ички ишларига аралашувини хавфли қадам деб атади. Италия ва ГФР ҳукуматларининг бошлиқлари ҳам АҚШ ҳарбийларининг Камбоджадаги бебошликларини хавфли сиёсат эканлигини тан олдилар. Бу нарса Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам кенг халқ оммасининг норозилигига сабаб бўлди.

АҚШ нинг Жанубий-Шарқий Осиёдаги агрессив урушига қарши норозилик кураши Америка қуролли кучлари орасида ҳам борган сари кенг қулоч отмоқда. «Солдатлар — Вьетнамдаги урушга қарши» ва «Вьетнамдаги урушни тўхтатиш учун кураш комитети» ташкилотларининг аъзолари матбуот конференциясини уюштирдилар. Бу конференцияда улар Жанубий-Шарқий Осиёдаги Америка агрессиясини тўхтатиш учун курашга қатъий қарор берганликларини билдирдилар. Матбуот конференцияси қатнашчилари мамлакатнинг турли бурчакларида жойлашган 45 ҳарбий базаларда 10 минглаб ҳарбий хизматчиларнинг оммавий митинги ва намойишлари бўлишини ҳам эълон қилдилар. «АҚШ қўшинлари Жанубий-Шарқий Осиёдан дарҳол олиб чиқиб кетилсин» — уларнинг шиори ана шундай. Мамлакатда махсус «урушга қарши фонд» ҳам ташкил этилди.

Американинг Камбоджадаги агрессияси муносабати билан Жаҳон Тинчлик Кенгаши Секретариати қуйидаги баёнотни тарқатди. «Никсон маъмуриятининг Камбоджага бостириб кириш тўғрисидаги қарори Американинг Вьетнам ва Лаосдаги агрессияси туфайли вужудга келган фожиали ҳолатни янада оғирлаштириб юборди ва урушни янада кенгайтириш хавфини туғдирмоқда. АҚШ жамоатчилиги, бутун дунё халқлари, шунингдек кўпгина ҳукуматлар Америка Қўшма Штатларининг Ҳинди-Хитойнинг тинчликсевар халқларига қарши янги иғвосини қаттиқ қораламоқдалар. Жаҳон Тинчлик Кенгаши барча халқлар ва ҳукуматларни шошилинч чоралар кўришни ва Американинг Камбоджага қилган қуролли босқинчилигини дарҳол тўхтатишни талаб қилишга, шунингдек, Американинг барча қўшинларини Жанубий Вьетнам, Лаос ва Камбоджадан сўзсиз олиб чиқиб кетишни талаб қилишга даъват этади».

Совет Иттифоқи Камбоджанинг бетарафлигини ва мустақиллигини, унинг суверенитети ва территориал бутунлигини ҳамиша ҳурмат қилиб келди ва ҳурмат қилаверади. Табиийки «жирканч» Америка урушининг Камбоджа ерига кўчирилиши совет кишиларида ҳақиқий ташвиш, ғазаб ва нафрат уйғотди. Улар АҚШдан Камбоджа, Лаос ва Вьетнам халқларига қарши босқинчиликни дарҳол тўхтатишни талаб қилмоқдалар. Совет Иттифоқи Камбоджа Ягона миллий фронтининг тузилганлигини, Ҳинди-Хитой халқларининг ягона антиимпериалистик фронтга бирлашганини, шунингдек, Камбоджа ватанпарвар кучларининг Америка агрессиясига қарши курашиш учун кўрилган чора тадбирларни қўллаб-қувватлайди. Ўртоқ А. Н. Косигиннинг 10 майда Нородом Сианукка йўллаган телеграммасида ҳам шу ҳақда гапирилади.

Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги агрессияси, Вьетнам Демократик Республикаси территориясини ваҳшийларча бомбардимон қилишнинг қайталан бошланганлиги, Лаосдаги босқинчиликнинг авж олдирилганлиги ва ниҳоят Камбоджадаги қуролли бебошлик — буларнинг ҳаммаси халқаро жандармга айланган АҚШ империалистик сиёсатининг асосий моҳиятидир. Вашингтоннинг Ҳинди-Хитойдаги жиноятқорона миссиясини миллион-миллион совет кишилари ана шундай баҳоламоқдалар.

Ҳинди-Хитой осмонини қора булут қоплади. Лекин халқ ғазабининг шамоли уни тарқатиб юборади!

Евг. БЛОК,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси, доцент.

У. РОЖЕРС САФАРИ

ВАШИНГТОН, 30 июнь. (ТАСС). АҚШ давлат секретари У. Рожерс икки ҳафталик сафар билан Шарқи-жанубий Осиё мамлакатларига жўнаб кетди.

Бу сафардан кузатилган расмий мақсад — СЕАТО ҳарбий блокида аъзо бўлган мамлакатларнинг 15-сессиясида қатнашишдир. Бу сессия 1 июлда Манилада очилди. АҚШ президенти Никсон Америка қўшинларини Камбоджадан олиб чиқиб кетиш тўғрисида ваъда берган эди. Ҳукумат доиралари шу ваъда бажарилганидан кейин СЕАТОнинг Пномпень режимига кўрсата оладиган ёрдами тўғрисидаги масала кенгашнинг асосий масаласи бўлишини яширмаётирлар.

Манила кенгашидан кейин Рожерс Сайгонда бўлади. Бу ерда у Ҳинди-Хитой урушида американлик агрессорлар томонида туриб қатнашган олти мамлакат ташқи ишлар министрлари билан кенгаш ўтказади ва сўнгра Токиога жўнайди.

Д. Д. СИНИЦКИЙ

Ўзбекистон тасвирий санъати оғир жудоликка учради. Атоқли график рассомларимиздан бири, КПСС аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Дмитрий Дмитриевич Синицкий 64 ёшида,

ижодий кучи гуллаб-барқ уриб турган бир пайтда вафот этди. Ажойиб инсон, бутун умрини халқ санъати учун бағишлаган истеъдодли рассом ва педагог орамиздан кетди.

Д. Д. Синицкийнинг бутун ижодий ҳаёти жанговар карикатура санъати билан чамбарчас боғланган. Журналларда ва газеталарда, айниқса у сўнгги йилларда ишлаб турган «Муштум» ҳажвий журналида Синицкийнинг совет турмуши ва халқаро мавзуларда жуда кўп ёрқин, ўткир карикатуралари, шаржлари, расмлари эълон қилинди.

Айниқса плакат санъати ва станокли графика соҳасининг тараққиётига Д. Д. Синицкийнинг қўшган ҳиссаси катта.

Унинг «Жанговар қалам» агитплакати редколлегиясида, СССР ва Ўзбекистон ССР Рассомлари союзларидаги жамоатчилик фаолияти ҳурматга сазовордир. У кўп йиллар мобайнида Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг графика секциясига раҳбарлик қилди, бир неча марта правление аъзолигига сайланди.

Д. Д. Синицкий хотираси республикамиздаги барча маданият ходимларининг ёдида ҳамиша сақланади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи, «Муштум» журнали редколлегияси.

ИЮЛЬ ОБ-ҲАВОСИ

Бу йил Ўзбекистонда июнь ойида об-ҳаво кутилганча бўлмади. Биринчи ва иккинчи ўн кунликда ҳаво бирдан совиб кетди. 11—12 июнь кунлари ҳарорат кўп йиллик нормага нисбатан 8—10 даражагача пасайди. Айрим жойларда ёмғир ёғиб, момақалдироқ бўлди. Кучли шамол эсиб, тўзон кўтарилди. Бунга сабаб Жанубий Сибирь ва шимоли-ғарб томондан тез-тез совуқ ҳаво оқими келиб турганидир.

Кейинчалик республиканинг ҳамма районларида ҳаво исиб кетди. Ҳарорат кундузи 36—41, жанубда ва яйлов жойларда 43—44 даражагача борди.

Июль ойи — саратонда ҳам ҳаво унча иссиқ бўлмайди. Ўртача ойлик ҳарорат 25—28, айрим жойларда 29—30 даражага боради. 1—7 июль кунлари ҳарорат яна кўтарилади, кундузи 37—42, жанубий районларда ва Қизилқумда 43—45 даражага боради. Кечалари ҳам барометр симоби 22—27 даражадан тушмайди. Қолган вақтларда ҳарорат кечаси 12—23, кундузи 27—37 даража атрофида ўзгариб туради.

Одатда июль ойи қуруқ келади. Ёғингарчилик 3—5, тоғлиқ районларда 10—15 миллиметрдан ошмайди. Июль ойида Бухоро, Сурхондарё, Қашқадарё областларида деярли ёғингарчилик бўлмайди. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида намгарчилик 4—7 миллиметрдан ортмайди. Республиканинг бошқа районларида эса намгарчилик миқдори 1—2 миллиметр, иккинчи ва тўртинчи беш кунликнинг айрим вақтларида бир оз ёғингарчилик бўлиши кутилади.

Фарғона водийсида иккинчи ва учинчи ўн кунликда айрим жойларда момақалдироқ бўлиб ёмғир ёғади.

В. ДЕВЧЕНКО,
Тошкент об-ҳаво бюросининг синоптик катта инженери.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.25 — Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.30 — Телеянгиликлар. 18.45 — «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. 19.25 — Оренбург оперетта театри артистлари — студиямиз меҳмони. Ўзбек тилида: 20.25 — Телеянгиликлар. 20.40 — Киносаёҳатчилар альманахи. 21.30 — Ленинизм — давримиз байроғи. 21.45 — Бухоро район «ЛОЛА» халқ ашула ва рақс ансамблининг концерти. 22.30 — Москва кўрсатади. Футбол: «ДИНАМО» (Москва) — «ДИНАМО» (Киев).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — Москва кўрсатади. 18.30 — Тошкент. Ўқув кўрсатувлари. 20.00 — Москва кўрсатади. 22.30 — Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: «Сўнгги раунд» (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — Тошкент кўрсатади. 21.00 — Телефильм. 21.25 — «Канадалик киши» (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Яшасин севги! — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва 7.40 минутда).

Елканлар бўлса... — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 10 да).

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИНИНГ ФАБРИКА-ЗАВОД ШОГИРДЛИГИ МАКТАБИ

қуйидаги ҳунарларга ўргатиш учун 15 дан 20 ёшгача бўлган 7-10 синф ҳажмида маълумотли

ҚИЗЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

йигирувчи, тўқувчи, тўғриловчи, ўровчи, калавачи ва таровчи.

Ўқиш муддати — бир йилдан 15 ойгача. Қизлар ўзбек ва рус группаларига қабул қилинадилар.

Ўқувчилар бепул овқат, ётоқхона, стипендия ва мустақил равишда ишбай ишга ўтгунча кийим-бош билан таъминланадилар.

Комбинат ҳузурида ишчи-ёшлар мактаби, кечки тўқимачилик техникуми мавжуд.

Илғор ишчилар корхона томонидан (корхона ҳисобига) тўқимачилик институтининг кундузги бўлимига юбориладилар.

Улуғ Ватан уруши инвалидларининг болалари, етимлар, болалар уйида тарбияланганлар ўқишни тугатгунча давлат ҳисобида (таъминотида) турадилар.

Кирувчилар: паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, турар жойидан ва оила аъзолари кўрсатилган ҳамда кимнинг қарамоғида туриши ҳақида справкалар, 3Х4 сантиметр ҳажмдаги 4 дона фотосурат топширади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, Фрунзе район, Стаханов кўчаси, 46-уй, (2, 3, 6, 18, 23, 26, 54, 56-автобуслар, 2, 6, 13-троллейбуслар, 7, 9, 11, 14-трамвайларнинг «Соцгородок» бекати).

Ўзбекистон ССР 1970 йилги пул-буюм лотереяси учинчи чиқарилиши бўйича 1970 йил 27—28 июнда Ғиждувон шаҳрида ўтказилган ютуқ тиражининг расмий жадвалидаги 33038 серия 018 билет номери ўрнига 33083 серия 018 билет номери деб тузатиб ўқилсин (Совет Ўзбекистони» газетасининг 1 июль сонига қаралсин).

Ўзбекистон ССР Давлат меҳнат омонат кассалари ва Давлат кредити бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение Давлат Комитети коллективи Тошкент телевидение студиясининг катта редактори М. Исамуҳамедовга онаси

Зуҳрабиби БОЙМУҲАМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Муштум» журналининг коллективи журнал редколлегиясининг аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, рассом

Дмитрий Дмитриевич СИНИЦКИЙнинг

узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласига таъзия билдиради.

«Узглавхлеб» коллективи Қўқон нон комбинатининг директори И. У. Усмоновга ўғли

Мақсуд Исломович УСМОНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 333793. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455, Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216 Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553, Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро 3—31—42, Қарши —38—42, Нукус —42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Урганч 34—55, Гулистон —22—09.

№ Г. —153. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 01640.